

ΣΥΝΑΡΟΜΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΟΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. γρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΑΘΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΠΑΤΕΙΑ Κ' ΕΜΡΤΙΟΥ
Παρά τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσω-
τερικῶν καὶ ἐναντι τοῦ Κήπου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ Σλαβικαὶ ἐποικίσεις ὑπὸ Π. Κ.
ΕΓΧΩΡΙΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ. Τὸ πρῶτον ἀτμοκίνητον
ἐπιουργεῖον, ὑπὸ Ν. Σωροκιάδου.
Τὸ Παρθενναγωγεῖον τοῦ 1824 ἐν Ἀθήναις (ιστο-
ρικὴ σημεῖωσις) ὑπὸ Δ. Γρ. Κ.
ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.
ΠΟΙΗΣΙΣ: «Ἡ Τουρκάλαις» ὑπὸ Μιχαήλ Δ. Ἀρ-
γυροπούλου.
ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ: «Τὸ δῶρον τοῦ Γιαννιτσά-
ρου», ὑπὸ Ἰωάννου Δ. Κονδυλάκη.
Ἐδαίσθητος καὶ Ἀπαθής ἐκ τῶν τοῦ Καρμα-
ζίν). Μετάφρ. Α. Ι. Κωνσταντινίδου. (Τέλος).
ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

ΕΝ Τῇ ΔΕΑΤΙῳ. Ἡμερολόγιον. Ἔορται τῆς
Ἑβδομάδος. — Μεκραι εἰδήσεις. — Ἰδιαιτέρα
Γράμματα. — **ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ:** τὰ Δύσκολα Χρό-
νια τοῦ Δίκου.

ΑΙ ΣΛΑΒΙΚΑΙ ΕΠΟΙΚΙΣΕΙΣ

Ἀναγνούς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Δημη-
τρίου Καμπούρογλου, τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὸ
ζήτημα τῶν ἐν Πελοποννήσῳ σλαβικῶν ἐπο-
ικίσεων, ἐκρίνα προσήκον νὰ προσθέσω
ὀλίγα ἀκόμη πρὸς ὑποσημειῖν τοῦ θέμα-
τός μου. Ὁ κ. Καμπούρογλος, ἀναγνω-
ρίζων ὅτι πολλὰ χωρὰ τῆς Πελοποννή-
σου καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἀποτελοῦ-
σιν οἰονεὶ ἀκριβῆς ἀντίγραφον τῶν χωρῶν
τῆς Ἠπείρου, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς νο-
τιοδυτικῆς Μακεδονίας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ
εἰς τὰ ὀνόματα τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων,
τῶν χωριῶν καὶ τῶν τοποθεσιῶν, παρετή-
ρησέ συγχρόνως, ὅτι τὰ ὀνόματα ταῦτα δὲν
μετηνέχθησαν εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα καὶ
τὴν Πελοπόννησον ἀπὸ τοῦ ὀγδοῦ μετὰ
Χριστὸν αἰῶνος. Πού ἐτήρησε τὴν παρατή-
ρησιν αὐτοῦ, ἀρῶσα ἂν ὄμως αὐτῇ ἡλ-
θευε, τὸ οἰκοδόμημά μου βεβαίως ἀντρέπε-
το ὀλοκληρον. Οἱ Σλάβοι, κατὰ Φαλυεράβερ
καὶ τοὺς χρονογράφους, οὐς παρέθετο πά-
ρανοήσας, ἐγκατεστάθησαν ἐν ταῖς χώραις
τῆς Πελοποννήσου βεβαίως πρὸ τοῦ δεκάτου
αἰῶνος, ἢ ἂν δὲ πιθανῶς κατὰ τὸν ὀγδόον.
Ἐὰν λοιπὸν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ὀνόματα
μετηνέχθησαν μετὰ τὸν δέκατον αἰῶνα,
τότε ταῦτα προδήλως οὐδεμίαν σχέσιν ἔ-
χουσι πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἐν Πελοποννή-
σῳ σλαβικῶν ἐποικίσεων.

Ἀληθῶς πολλὰ τῶν ὀνομάτων τούτων
μετηνέχθησαν περιοδικῶς, κατὰ διαφόρους
αἰῶνας, καὶ μάλιστα, ὡς ἐγὼ αὐτὸς παρε-
τήρησα, μέγα μέρος αὐτῶν μετηνέχθη κατὰ
τοὺς αἰῶνας τῆς μουσουλμανικῆς κατακτη-
σεως. Ἀλβανοὶ κατήλθον περιοδικῶς ἐξ
Ἀλβανίας καὶ Ἠπείρου, ἀρξάμενοι τῆς
καθόδου ἀπὸ τοῦ ὀγδοῦ αἰῶνος, τὰς πλεί-
στάς δὲ ἀποικίας αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι ἰδρυ-
σαν μετὰ τὸν δέκατον καὶ διατηροῦσιν αὐ-
τὰς μέχρι τῆς σήμερον, τοῦ μεγάλου καὶ
ἀπομονωμένου αὐτῶν πληθυσμοῦ μαται-

ώσαντος μέχρι τοῦδε τὸ ἔργον τῆς ἐθνολο-
γικῆς συγχωρεύσεως ὁμοίως δὲ οἱ Κουτσό-
βλαχοι, ἀναζητήσαντες ἔκτοτε νομάς ποι-
μνίων ἐπὶ τῶν ὄρεων τῆς Πελοποννήσου,
ἐξηκολούθησαν ἔκτοτε δὴνεκὼς κατερχομέ-
νοι εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ σήμερον ἀ-
κόρη κατέρχονται ἐκ τῆς Πίνδου κατὰ τὸν
χειμῶνα χιλιάδες οἰκογενεῶν. Ἀμφότεροι
ἐπομένως μετηνέχον ἐκ τῆς ἀρχαίας πα-
τρίδος, κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ αἰῶνας,
πλείστα ὀνόματα.

Ἀλλὰ βεβαίως τὸ ἀναμφισβήτητον τοῦτο
ιστορικὸν γεγονός δὲν σημαίνει, ὅτι Ἀλβα-
νοὶ καὶ Κουτσόβλαχοι δὲν ἐγκατεστάθησαν
ἐν Πελοποννήσῳ, διαρρύντός τοῦ ὀγδοῦ
αἰῶνος, μετενεχόντες ἔκτοτε ἐκ τῆς ἀρ-
χαίας πατρίδος πλείστα ὀνόματα. Ὅτι δὲ
Ἀλβανοὶ ὄκουν ἐν Πελοποννήσῳ ἀπὸ τοῦ
ὀγδοῦ αἰῶνος ἔχομεν ἀναμφισβήτητους
ἀποδείξεις καὶ ἱστορικὰς μαρτυρίας. Κατὰ
τοὺς χρονογράφους, ὡς εἶπα, τοῦ Μεγάλου
Καρλόλου καταστρέψαντος περὶ τὰς ἀρχὰς
τοῦ ἑννάτου αἰῶνος τὴν ἐν Παννονίᾳ πρω-
τεύουσαν τοῦ Κράτους τῶν Ἀβάρων, «οἱ
Ἀραβαῖοι Ἀλβανοὶ» τῆς Πελοποννήσου,
ἦτοι οἱ Ἀβάραι Ἀλβανοί, ὡς καλεῖ αὐ-
τοὺς ὁ Χρονογράφος, κατελήθησαν ὑπὸ
τρόμου, ὑποπέψαντες μέχρι αὐτῶν ἐπι-
δρομῆν τοῦ Φράγκου πορθητοῦ. Ἀποῦ
λοιπὸν ὑπῆρχον αὐτοὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ
ἐννιάτου αἰῶνος, δὲν εἶνε προδήλον ὅτι κατ-
ἤλθον διαρκούντος τοῦ ὀγδοῦ. Ἀλλ' ἐκ-
τός τούτου, ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ Ταυγέ-
του καὶ ἐπὶ τοῦ Ζυγοῦ τῆς Μεγαλοῦς οὐ-
δέποτε πλέον ἀπὸ τοῦ δεκάτου αἰῶνος καὶ
ἐντεῦθεν, ὡς γνωστὸν, ἐγκατεστάθησαν Κου-
τσόβλαχοι καὶ Ἀλβανοί. Οἱ δὲ λεγομεναὶ
Σλάβοι ὑπῆρχον ἐν τῇ Ζυγῷ, κατὰ τοὺς
Χρονογράφους, πρὸ τοῦ δεκάτου αἰῶνος
καὶ διτηρήθησαν αὐτοὶ κατὰ τοὺς αἰῶνας
τῆς Φραγκικῆς κατακτησεως. Συνάγεται δὲ
ἐντεῦθεν ἀριθῶως, ὅτι τὰ συναντώμενα ἐπὶ
τῶν πλευρῶν τοῦ Ταυγέτου, ἀπὸ τοῦ Λεον-
ταρίου μέχρι τοῦ Ταινάρου, ἐν τῇ Ζυγῷ
καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Μάνην πολυάριθμα
Ἀλβανικὰ καὶ Κουτσόβλαχικὰ ὀνόματα,
εὐρισκόμενα ἐν Ἠπείρῳ, Θεσσαλίᾳ καὶ νο-
τιοδυτικῇ Μακεδονίᾳ, μετηνέχθησαν ἐκεῖ-
θεν πρὸ τοῦ δεκάτου αἰῶνος ὑπὸ τῶν λαῶν,
οἵτινες, Σλάβοι λεγόμενα, εὐρέθησαν κα-
τόπιν ὄντες Ἀλβανοὶ καὶ Κουτσόβλαχοι.
Ἐν Μάνη περιβάλλονται ἤδη τὰ ὀνόματα
Χιμάρρα, Μέσσοβον, Κελεφᾶς (Γασλεβό),
Μπλάτσα, Βάνιτσα, Στουπα, Λιόσκοβα,
Βέρροια, Ἀρμυρό, Γιαννιτσό, Τζουρνάτα,
Δολοὶ (Δολοῦ), Καϊτσᾶ, Νικοβο, Μπαρ-
δούνια, πλῆθος ὀνομάτων τοιούτων, τὰ ὁ-
ποῖα βεβαίως μετηνέχθησαν πρὸ τοῦ δεκά-
του αἰῶνος. Ἀλλὰ μὴ ἡ Μάνη δὲν μετη-
νέχθη ἐκ τῶν Γρεβενῶν καὶ τὰ περιώνυμα

Σκορτά δὲν εἶνε ὄνομα Ἀλβανικόν; Ὅτε οἱ
Φράγκοι κατέκτησαν τὴν Πελοπόννησον,
ὑπῆρχον, ὡς γνωστὸν, ἐκεῖ ἡ Μπαοδούνια,
τὰ Σκορτά, ἡ Μπούκα, ἡ Λογκά, ἡ Κα-
λομάτα, ὁ Ζυγὸς τῆς Μεγαλοῦς, τὰ Νε-
ζερά, τὸ Φανάρι, ἡ Ζούρτσα, τὰ Τρίκα-
κλα, ἡ Ντροπολιτσά, ἡ Βελιγοστᾶ, τὸ
Σοποτόν, τὸ Λιμπόχοβον, τὰ Καλάβρυτα,
αἱ Κατσάνες, τὸ Συράκου, τὰ Χάσια, τὰ
Σουδενά. Διὰ τοῦτο τὰ τοιαῦτα ὀνό-
ματα δὲν ὑπῆρχον ἐν Πελοποννήσῳ ἀπὸ
τοῦ ὀγδοῦ αἰῶνος;

Διατελῶ ἡμέτερος
Π. Κ.

ΕΓΧΩΡΙΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΟΝ ΕΠΙΟΥΡΓΕΙΟΝ

Τὸ παρά τους Ἀμπελοκήπους ἐγερεθὲν
κτίριον, ἰσόγειον καὶ ἐπίμηκες μετὰ τῆς
καπνοδόχου του, εἶνε τὸ πρὸς κατεργασίαν
τῶν ἐρίων ἐργοστάσιον τοῦ Κ. Πυρρή,
εἰδικῶς ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὴν ἐπιουργίαν ἐκπαι-
δευθέντος. Τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο, περατω-
θὲν, ἀναμένει ἤδη τὰ τε κλωστικὰ καὶ ὑ-
φαντικὰ τῶν ἐρίων μηχανήματα πρὸς ἐναρ-
ξιν τῶν ἐργασιῶν του.

Ἡ ἀγγελία τῆς ἰδρύσεως ἐν Ἑλλάδι
ἀτακκινήτου ἐπιουργεῖου πάντας ἐνέπλη-
σε χαρᾶς διότι μία ἐκ τῶν χρησιμωτέρων
καὶ σπουδαιοτέρων βιομηχανιῶν διὰ τὸν
τόπον εἶνε ἀναμφιλέτως ἡ ἐπιουργία,
δι' ἧς τὰ μάλλινα ὑφάσματα κατασκευά-
ζονται καὶ δι' αὐτῶν αἱ διάφοροι χειμερι-
ναὶ ἐνδυμασίαι καὶ τὰ μάλλινα κλινωσκε-
πάσματα. Ἡ ἰδέα τῆς δι' ἐγχωρίου μαλ-
λίνου ὑφάσματος κατασκευῆς ἐνδυμασιῶν
τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ κατορθωτῆ
καὶ τὰ μάλιστα συντελεστικῆ εἶνε πρὸς ἀ-
ναπτύξιν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας. Ἡ
πρώτη ὕλη ἐπιτοπίως ὑπάρχει καὶ κατάλ-
ηλός ἐστι, ἂν οὐχὶ πρὸς κατασκευὴν παν-
τός εἶδους μαλλίνων ὑφασμάτων, δηλ. λε-
πτοτάτων ἐριούχων καὶ ἄλλων εἰδῶν ἀπαι-
τούντων ἀρίστης καὶ ἐκλεκτῆς ποιότητος
ἕρια, ἀλλὰ τοῦλάχιστον πρὸς παραγωγὴν
τῶν κοινῶν καὶ χονδρῶν μαλλίνων ὑφα-
σμάτων. Τὰ ἑλληνικὰ ἕρια, καταλλῆλως
μετὰ τῶν τουρκικῶν ἐρίων συναμιγνύ-
μενα, καθίστανται κατάλληλα πρὸς κατα-
σκευὴν κοινῶν μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ
μόνα τῶν δέ, ἀνευ δηλ. τῆς μετὰ τουρ-
κικῶν ἀναμίξεως, εἰσι κατάλληλα πρὸς πα-
ραγωγὴν ὑφασμάτων.

Ἡ ἐπιουργικὴ βιομηχανία πολλὰς ἐ-
ποιήσατο προόδους ἄλλοτε κατεργάζετο
τὰ ἕρια ἀνευ ἀναμίξεως ὑλῶν ἤδη ὄμως
ὁ συναγωνισμὸς, ἐνῶ ἀφ' ἐνός ἐπήνεγκεν
ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, ὀξύνει τὴν διάνοιαν

των επιχειρηματιών βιομηχάνων προς ἐπινοήσαν και ἐφεύρεσαν τρόπων βελτιώσεως ὡς προς τὴν ποιότητα και ἐπιαιετήσεως τῆς παραγωγῆς διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανημάτων ἀφ' ἑτέρου ὅμως, συνεπῆνεγκε και τὴν νοθείαν. Ἦδη, ὡς ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ και τῆς ἐνεκεν αὐτοῦ ἐκπτώσεως τῶν τιμῶν τῶν ὑφασμάτων, ἡ συνανάμιξις τῶν ἐρίων μετὰ μικρᾶς ποσότητος βμβακοῦ καθίσταται μετὰ τῶν ἐρίων και καθιστῶντα οὐ μόνον γνήσιος βμβακῆς ἀλλ' ἀναλογίαν κατεργάζεται μετὰ τῶν ἐρίων, ἀλλὰ και τὰ ἀπορρίμματα αὐτοῦ τὰ ἐκ τῶν κλωστικῶν μηχανῶν τῶν βαμβακοκλωστηρίων προερχόμενα χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῶν ἐργοστασιαρχῶν ἐν μικρᾷ ἀναλογίᾳ, ἀναμιγνύμενα μετὰ τῶν ἐρίων και καθιστῶντα οὕτως τὴν ἀξίαν τῆς μαλλινης κλωστῆς εὐνοτεράν. Ἡ ἀνάμιξις βμβακοῦ μετὰ τῶν ἐρίων, ἦτοι φυτικῶν μετὰ ζωικῶν ἰνῶν, οὐδεμίαν ἐπισημὴν ἐπιφέρει ἀλλοιωσιν εἰς τε τὴν δύναμιν τῆς κλωστῆς και τὴν ποιότητα τῶν ὑφασμάτων ἐνθὲ δὲ ἄλλοτε ἠδυνάτο τῆς ἀδυστάτως ν' ἀποφανθῆ, ὅτι τὰ ἀγοραζόμενα παρ' αὐτοῦ ὑφάσματα ἦσαν ὀλοσχερῶς μάλλινα και ἐκλεκτῆς ποιότητος, ἦδη και ὁ μᾶλλον πεπειραμένος και ἐξοικημένος ὀφθαλμὸς τοῦ εἰδήμονος μετὰ δυσκολίας δύναται ν' ἀποφανθῆ τὸσοῦτον προῶδουσαν ἢ ὑφαντικῆ τῶν ἐρίων βιομηχανία. Εἰς τὰς προόδους ταύτας συνετέλεσαν ἐν μέρει και ἡ γημεία, ἦτις κατ' ὄρωσιν διὰ διαφορῶν οὐπῶν, διὰ τῆς διαλύσεως και ἐνώσεως αὐτῶν νὰ ἐξομοιωθῆ τὸν μὲν βμβακὸν τοῖς ἐρίοις, τὸ δὲ λίνον τῆ μετᾶξῃ ἀγορᾶν δὲ τις σημερον μάλλινα ὑφάσματα, και πεπεισμένος ἴσως ὅτι ταῦτ' εἰναι ἐξ ἀγῶν και ἐκλεκτῶν ἐρίων, δι' ἀναλύσεως μόνον χημικῆς θὰ πεισθῆ, ὅτι ταῦτ' ἀν ἐμπειροῦσιν, εἰμὴ κατὰ τὸ ἐν τέταρτον, κατὰ τὸ ἐν τρίτον και ἐνίοτε και κατὰ τὸ ἡμισυ βμβακοῦ, ὅστις μάλιστα και διευκολύνει τὴν ὑφανσιν τῶν μαλλιῶν ὑφασμάτων. Διὰ τοῦτο, ὡς ἀνωτέρω ἐμνημονευσάμεν, ἐν τῇ κλωστικῇ τῶν ἐρίων ἀπαραίτητος καθίσταται ἦδη ἡ ἀνάμιξις μικρᾶς ποσότητος βμβακοῦ μετὰ τῶν κατεργαζομένων ἐρίων τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει και εἰς τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα, περιέχοντα ἰκανὴν ποσότητα λίνου, δυναμένου διὰ χημικῶν μέσων νὰ ἐξομοιωθῆ τῇ μετᾶξῃ.

Πρὸς κατεργασίαν τῶν ἐρίων δὲν ἀπαιτοῦνται τόσῳ πολλὰ και πολυσύνθετα μηχανήματα, ὅσα ἐν τῇ κλωστικῇ και ὑφαντικῇ τοῦ βμβακοῦ, οὐδὲ ἰδρυσιν ἐργοῦσιν ἀπαιτοῦνται τόσα μεγάλα χρηματικὰ κεφάλαια, ὅσα ἀναντιρρήτως εἰναι ἀπαραίτητα πρὸς ἰδρυσιν βαμβακοκλωστηρίων και βαμβακοῦφαντοῦργειῶν, καθότι αἱ ιδιότητες τῶν ἐρίων εἰσι τοιαῦται, ὥστε ἡλκῶσι αὐτὰν δι' ὀλίγων μηχανημάτων ἐπιτυγχάνεται, ἐνθὲ ἔναντίας αἱ τοῦ βμβακοῦ ιδιότητες ἀπαιτοῦν ἀερίσιαν διὰ πολλῶν και πολυπλόκων τοιοῦτων.

Ὡς ἐκ τοῦ ὀλιγαριθμοῦ τῶν ἐργοῦσιν μηχανημάτων, τὸ κτίριον τοῦ παρὰ τοῖς Ἀμπελοκήποις τῶν Ἀθηνῶν ἰδρυθέντος ἐργοῦσιν εἶνε μονώροφον και μικρῶν διαστάσεων, και συνεπῶς οὐχὶ τόσον δαπανηρόν, ὅσον τὰ κτίρια τῶν κλωστικῶν και ὑφαντικῶν τοῦ βμβακοῦ, ἀπαιτοῦντα δὺο, τρεῖς και ἐνίοτε πλείοτερας ὀροφάς. Τὰ ἐργοῦργεῖα ὅμως ἐξ ἄλλου ἀπαιτοῦσιν ἀφθονίαν ὕδατος, διότι μετὰ τὴν πρώτην κατεργασίαν τῶν ἐρίων, ἦτις εἶνε ἡ ὑποδαίρεισι αὐτῶν εἰς διαφόρους τάξεις, δεῖν νὰ καθαρῶσιν ταῦτα και πλυθῶσιν, ὅπως ἐκβληθῆ ἐξ αὐτῶν τὸ ἐκ τῶν προβάτων λιπῶδες ἢ δ' ἐργασία αὐτῆ ἐνεργεῖται και διὰ χημικῆς τινος παρασκευῆς, μετὰ τὴν ὁποῖαν τὰ ἐρία εἰναι ἔτοιμα πρὸς βαρῆν, ἀλλὰ και μέχρι τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑφάσματος δυνατὸν ν' ἀναβληθῆ αὐτὰ. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τῇ ὑφασμῶν καλεῖται ἐν Ἀγγλίᾳ wool dyed, ἦτοι ἐξ ἐρίων βαμμένων, ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ ρίσε dyed, ἐξ ὑφάσματος βαμμένου. Τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς πλύσιν τῶν ἐρίων ὕδωρ ἐχορηγῆθη, ὡς ἐκπροπορήθημεν, εἰς τὸ ἐν λόγῳ παρὰ τοῖς Ἀμπελοκήποις ἐργοῦργετον ὑπὸ τοῦ δήμου Ἀθηναίων ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ ἡμίσεος τῆς τῆς ἀξίας αὐτοῦ.

Τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἐργοῦργετον πολυλὰς εἰς τὸν τόπον θὰ παράσχη ὠφελείας. Ὁ ἀποδειχθῆ δὲ αὐτοῦ, ὅτι διὰ τῶν ἐλληνικῶν ἐρίων δυνατὸν νὰ κατασκευασθῶσιν ἐπιτοπιῶς μάλλινα ὑφάσματα θὰ θεωρηθῆ δὲ ἐπ' ἀναγκῆς ἡ δὲ ἐγγυῶρι ὑφάσματα ἐνδουμασία τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ και ἴσως ἡ Κυβέρνησις τότε ἀπορροῶσιν τὴν ἰδρυσιν στρατιωτικοῦ ἐργοστασίου πρὸς κατασκευὴν τῶν τοῦ στρατοῦ στολῶν.

Ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰσάγονται ἦδη ἀπαντα καὶ μάλλινα ὑφάσματα και ἐνδύματα και τόσον χρομῆ ἐξέρχεται τῆς Ἑλλάδος πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν. Ἐὰν ὑπῆρχε παρ' ἡμῶν ἐγγυῶρις βιομηχανία, δὲν θὰ ἦτο ἠναγκασμένον τὸ πτωχὸν ἐλληνικὸν κράτος νὰ ἐξάγῃ τόσα ἑκατομμύρια πρὸς προμήθειαν τῶν ἀπικεφαλῆς μέχρι ποδῶν διὰ τῆ ἐνδουμασίαν ἀναγκαίων.

Ἔθνος στερούμενον ἐγγυῶρι βιομηχανίας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εὐμερῆσῃ ἢ Ἰταλία, ἦς τὰ οικονομικὰ οὐχὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀνωρθώθησαν διὰ τῆς δεξιᾶς τῶν οικονομολόγων αὐτῆς διαχειρίσεως και διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν παραγωγικῶν τῆς χώρας πόρων, τῆς βιομηχανίας και τῆς γεωργίας και τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, ἔχει ἦδη ἐγγυῶρι βιομηχανίαν ἐκθιμῶν ἀναπτυχθεῖσαν, ἦτις τεραστίας ἐν ὀλίγοις ἐτέσιν ἐποίησατο προόδους. Ἐν μιᾷ μόνῃ πόλει βιομηχανικῇ ἐν Biella τῆς ἐπαρχίας Νόναρα ὑπάρχουσι 100 ἐργοῦργεῖα, ἐνθα κατεργάζονται και ὑφαντοῦνται τὰ ἐρία πρὸς ἐνδουμασίαν τοῦ Ἰταλικοῦ στρατοῦ και τῶν πολιτῶν. Τὰ 100 ταῦτα ἐργοστάσια παρέχουσι ἐργασίαν και τὰ τῆς τροφῆς και συντηρήσεως μέσα εἰς 15,000 ἐργατῶν.

Ἡ τῆς κυβερνήσεως πρόνοια και μεριμνα πολλὰ ἀγαθὰ ὑπὲρ τῆς ἐγγυῶρι βιομηχανίας δύναται νὰ ἐπιφέρει. Ὁ διάσημος και μεγαλοφυῆς ὑπόφυρος ἐπὶ τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' Κολβέρ, μεριμνῶν περὶ τῆς ἐγγυῶρι βιομηχανίας τῆς πατρίδος του και μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέ-

ρη τὴν ὑπεροχὴν τῆς Ὀλλανδίας, οὐ μόνον εἰς τὴν ναυτιλίαν και τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ και εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἐσκέφθη τινὲς τρόπους νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ὑπεροχὴν ταύτην τῆς Ὀλλανδίας πρὸς ἀλλοῦς δι' ἐγκαθίστασιν τοῦ μᾶλλον διακεκριμένου βιομηχάνου, ἐν οἷς και τὸν ὑφαντὴν Βαν-Ραβαί, ἐπεδαψιλευσεν αὐτοῖς προνόμια και τοῖς παρεχώρησε τὸ μονοπώλιον τῆς βιομηχανίας τῶν ἐρίων, ἀπαγορεύσας τὴν ἰδρυσιν παρομοίω ἐργοστασίων μέχρις ἀποστάσεως 30 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ ἰδιοῦ των. Διὰ τοιοῦτων δὲ μετῶν και ἄλλων, μεριμνῶν και νομοθετημάτων τῆς ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ' Κυβερνήσεως τῆς Γαλλίας, ἡ ἐγγυῶρις βιομηχανία προῶδουσι και τεραστίας ἀνεπτυχθῆ αἰ μετέπειτα κυβερνήσεις τῆς Γαλλίας συνετέλεσαν τὰ μέγιστα τοῦ ἀναπτύξιν τῆς βιομηχανίας εἰς τοιοῦτον βαθμὸν εἰς ἀπαντας τοὺς κλάδους και ἰδίως εἰς τὴν ἐργοῦργίαν, ὥστε τὰ γαλλικὰ ἐριοῦχα ὑπερέχουσι κατὰ τὴν ποιότητα τῶν ἐν τοῖς λοιποῖς βιομηχανικοῖς κέντροις παραγομένων.

Ἡ βιομηχανία τῶν ἐρίων δὲν νὰ ἐκλεισθῆ πρὸ πάντων τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως και τῶν κεφαλαιούχων επιχειρηματιῶν, διότι εἶνε μία ἐκ τῶν χρησιμωτέρων και ἐπιχειρηστέων ἐπιχειρήσεων. Πειποίθαμεν δὲ ὅτι και τὸ ἰδρυθὲν πρῶτον παρ' ἡμῶν ἀποκρινόμενον ἐργοῦργετον θὰ κατορθώσῃ νὰ ὑπερικήσῃ τὰς ἀναρροῦσας δυσκολίας, και ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ κομισθῶσι τὰ μηχανήματα του και θὰ ποιῆσῃ ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν του· ἡ δὲ Κυβέρνησις θὰ τῷ παράσχη πᾶσαν δυνατὴν συνδρομὴν και ὑποστήριξιν, συντελοῦσα οὕτως εἰς τὴν ἀναπτύξιν τῆς ἐγγυῶρι βιομηχανίας.

ΤΟ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΤΟΥ 1824 ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
(Ἱστορικὴ σημείωσις)

Ἡ περὶ τοῦ θανάτου τῆς ἐναρέτου πρεσβυτῆδος Μαργαρίτας Γ. Ψύλλα ἀγγελία ἀνεμνησεν ἡμᾶς τὴν ἐξῆς πληροφориαν, δυναμένην νὰ καταλάβῃ σελίδα τινὰ τῆς μεγάλης τοῦ Παρθενῶρος ἱστορίας.

Μόλις ἀπαλλαγέντες οἱ Ἀθηναῖοι τῶν ἐχθρῶν διὰ τῆς ἐν Μαραθῶν περιφανοῦς νίκης και τῶν συμπληρωτικῶν ταύτης μαχῶν παρὰ τὴν Μονὴν τῶν Ἀσωμάτων Ἀθηνῶν και παρὰ τὸν Κάλαιον τῆς Ἀττικῆς, εὐθὺς ἀνεμνήθησαν τῶν ἐκ τοῦ ὑπερόχου ὀνόματος αὐτῶν ὑποχρεώσεων και ἐσκέφθησαν περὶ ἀναπτύξεως των, ὡς και περὶ ἐκπαίδευσως τῶν νέων και τῶν παρθένων.

Ἀνηγεισαν τὸ καταστραφέν τῆς Φιλομούσου Ἐταιρείας κατάστημα, συνέστησαν δὲ Παρθενάγωγιον ἐν τῷ Παρθενῶνι και διάφορα ἄλλα σχολεῖα ἀλλοχου τῆς πόλεως.

Ἐντὸς λοιπὸν τῶν ἐρειπίων τοῦ Παρθενῶνος, καπιζόντων ἀκόμη ἀπὸ τὸ πῦρ τῶν μαχῶν και ἐρυθρῶν ἐκ τοῦ χυθέντος

τιμοῦ αἵματος τῶν προμάχων τῆς ἱερᾶς πόλεως, προσήρχοντο καθ' ἐκάστην, ἀνερχόμενοι δεξιὰ δεξιὰ τὸν σέπτον τῆς Ἀκροπόλεως βράχον αἱ ἀγυαὶ και γλυκεῖαι τῶν Ἀθηνῶν παρθένοι, ὅπως διδάχθῶσι τὴν ἀνάγκωσιν, τὴν γραφὴν και πάντα τῆς πρώτης ἐκπαίδευσως τὰ στοιχεῖα.

Τάλαινα Ἑλληνεῖς νεότης! ἐπὶ πόσους αἰῶνας διετήρησι τῆς εὐγενεῖς φυλῆς σου τὰ ἀπαραίτητα γνωρίσματα, διδασκόμενὴ με διαρκῆς κτυποκάρδι ἐντὸς θόλων και ἐρειπίων!... Πού νὰ ἐγνώριζες, πτωχῆ, ὅτι μετὰ τὴν ἀνατελλασαν ἑλευθερίαν θὰ ἔλθῃ και αὐθις ἐποχὴ, καθ' ἣν δὲν θὰ δύνασαι νὰ σπουδάζῃς ἐάν... δὲν πληρῶνῃς!...

Χ

Κατὰ τὰ περιωβήτητα πρακτικὰ τοῦ Διδασκάλου τῆς Σχολῆς τοῦ Παρθενῶνος Νικηποῦλου, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται πλήρως ὁ τοῦ Παρθενάγωγιου ὀργανισμὸς, ἀληθῶς ἀξίος μιμήσεως ὑπὸ τῶν ἐπιβόλων πάσης ὑπεροχῆς μεθόδου, ἡ Μαργαρίτα Βιτάλη ἡ κατόπιν σύγγου τοῦ ἀνεροστάτου Γερουσιαστοῦ κ. Γ. Ψύλλα, συγκατελέγετο μετὰ τῶν ἑνεκα τῶν προτερημάτων αὐτῶν ἐκλεγείσιν μαθητριῶν, ὅπως διδασκόμεναι ἄμα, ἐπιβλέπωσι και τὰς λοιπὰς παρθένας, 52 τῶν ἀριθμῶν. Εἰς αὐτὴν εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ γενικὴ ἐπιτήρησις τῆς τάξεως και τὸ καθῆκον νὰ κρημᾶ τὸ ὄντως ἀξιόμιμητον παρῆραμον... τῆς ποιητικῆς.

Τὸ σχολεῖον τοῦ Παρθενῶνος παρήγαγε θαυμασίους καρπούς.

Αἱ μικραὶ μαθήτριαι, ἐξερχόμεναι ἄμα τῇ αὐτῇ ἐκ τῶν ἐρειπωθέντων οἰκισκῶν αὐτῶν περιχαρεῖς, διότι ἐπανεῖδον τὴν Πατρίδα τῶν ἑλευθέρων και μὴ προαισθανόμεναι τὴν μετ' ὀλίγων συμφορᾶν, προσήρχοντο εἰς τὰ σχολεῖα ὅπως διδάχθῶσιν, ὁ δὲ διδάσκαλος ὁ μὴ πληρονομένος μετὰ τὴν ὄραν, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ τὸν μῆνα, προσήρχετο πρὸς και μειλίχιος ὅπως ἐκπληρώσῃ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ καθῆκον, ὅπως διδάξῃ. Οἱ ἀγαθοὶ καρποὶ εἶνε φυσικὴ συνέπεια...

Χ

Ἦδη και τῶν ἐφόρων και τοῦ διδασκάλου και τῶν μαθητριῶν ἡ φωνὴ εἰρήσεν ὑπὸ τὴν πλάκα τοῦ τάφου. Ἄλλ' ἡ ἐκ τῆς σιγῆς ἀρρομένη τὰς καλλίστας τῶν ἐμπνεύσεων αὐτῆς ἱστορία βεβαίως δὲν θ' ἀφήσῃ ἀνύμνητον τὴν φιλομουσίαν τῶν Ἀθηναίων τοῦ 1824.

Δ. ΓΡ. Κ.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ὡς νὰ μὴ ἦσαν τύποι φιλομουσίας και ὑπόδειγμα οἱ Ἕλληνες τῆς Σμύρνης, ὡς νὰ μὴ καθήρτισαν Μουσείον ἀξιόλογον, ἐνθὲ οἱ ἀρχαιοφίλοι οἱ ἐκ τῶν ἀπωτάτων χωρῶν εἰς τὴν Μικρασίαν μεταβαίνοντες εὐρίσκουσιν ἀποτεθησαυρισμένα τιμαλφῆ τῆς ἀρχαιότητος κειμήλια, και ἀκούουσι, ἀκούμη τῶρα, εὐχὰς ὑπὲρ... τῆς συλήσεως τῆς χώρας των! Ὁ αὐτόθι γάλλος πρόξενος κ. Champoiseau ἀνεκίωσας πρὸ τινων ἡμερῶν τῇ ἐν Παρισίῳ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν και τῆς φιλολογίας διὰ τοῦ κ.

de Villefosse φωτογραφικὰ ἀπεικονίσματα ἔνδεκα τεμαχίων τοῦ ζωοφόρου τοῦ τῆς Λευκόροφου Ἀρτεμίδου ναοῦ, ἀπὸ πρῶτος ἀνεκαλύφθησαν παρὰ τὴν ἐπὶ Μακένδρου Μαγνησίαν. Καὶ ἰδοὺ εὐχαὶ διατυπῶνται και ἐκφράζονται ἑλπίδες ὑπὲρ τῆς ματακόμισεως τῶν κειμηλίων τούτων ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου, εἰς ὃ, ὡς γνωστὸν, ὁ κ. Τεξιὲ πρὸ τεσσαρακονταετίας μετῆνεγκε μέγα μέρος τῶν προηγουμένως ἀνερευθέντων. Ἄς εὐχῆθῶμεν και ἡμεῖς ὑπὲρ τῆς ἀποτυχίας παντός παρομοίου ἱεροσύλου σχεδίου.

Οἱ Θεοπασιταί. Οὕτως ὠνομάζετο πατὴρ αἰρέσις τις, ἣν ἀνεθεμάτισε και ἀπεκήρυξεν ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἀλλ' οὕτω δὲν νὰ ὀνομασθῶσι κατὰ τὴν Σιών και οἱ ἰδρυταὶ τοῦ κατὰ τὸ Κολωνάκιον Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, ὡς ἐπιγράφαντες ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ Ναοῦ τὸ εἰδωλολατρικώτατον «Ἀγκωστος πάτρι Θεός, δι' ὃν τὸ θεὸ τὸ πᾶν ἐξῆρωται τε και σεσάλευται», ὅπερ εἶνε ρῆσις τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγιτοῦ, καθ' ἣν ἐποχὴν ἦτο νεαρὸς Ἀρεοπαγιτής, εἰδωλολάτρης και συνεπῶς ἡκίστα Ἅγιος. Ὡστε ὁ Ναὸς οὗτος θὰ ἀναμνησθῇ μὲν τοῖς μεταγενεστέροις ὅτι οἱ σύγχρονοὶ τοῦ ἡγούου και ποῦδεο ὁ ναὸς οὗτος νὰ κτισθῆ, και τί ἐστι χριστιανικὴ ἀρχιτεκτονικὴ, και τινὲς τρόφῳ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἰδρυσις αἰκίου, ἔστω και διλογαπάναυ, ἀλλὰ κυρίως ὅτι ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰδρυσεως του παρὰ τὸ Κολωνάκι ἐξων... Θεοπασιταί...

Μετὰ χαρᾶς ἀνεγνώμεν ἐν ταῖς ἐφημερίσι θερμοστάτας συστάσεις και εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἔργων τοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν συνεργάτου καὶ ποιητοῦ κ. Γ. Μαρτινέλη. Εὐτυχῆσαντες νὰ διεξέλθωμεν τινὰ τούτων ἐκ μακρῶν και ἐμβριθῶν μελετῶν ἀπορροῦντα ἡ ἐμπνεύσεως τῆς τρυφερᾶς και καλαισθητοῦ μουσῆς του, πολλὰκις ἐθλιθῆμεν ὅτι δι' ἐλλείψιν πάσης δημοσίου ἡ ἰδιωτικῆς ἀρωγῆς τοιαῦτα ἔργα μόνον ἐν τῷ σκότει, ἐνθὲ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος βλεπούσι καθ' ἐκάστην ἄλλα και ἄλλα... οὐδένα ἔχοντα οὐκ ὀπὸν ἐπιπερῆθ. Εἴθε αἱ συνάδελφοι και ἰδία ἡ Ἀκρόπολις και ἡ Νεῖα Ἐφημερίς αἱ υιοθετήσασαι τὰ ἐν λόγῳ πλούσια ἔργα νὰ συντελέσωσιν ὅπως καταστῶσι ταῦτα ταχέως κτήμα τοῦ κοινού, ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν τὰ μέσα δὲν ἐπιτρέπουσι τοῦτο πρὸς ζημίαν τῆς πτωχῆς ἡμῶν φιλολογίας.

Κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἐώρτασε τὴν εικοσιπενταετηρίδα τῆς ἡ προσβυτέρα τῶν ἐν Ἀθήναις συνάδελφων ἡ «Παλιγγενεσία» ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ δὲ ταύτῃ ευκαιρίᾳ ἀνεμνήθη τὴν συνεργατῶν τῆς ἀπάντων γεραίρωσιν αὐτοῦ, ἰδία δὲ τὸν ἰδρυτὴν Ι. Ἀγγελόπουλον, ὅστις πρὸ μικροῦ τελευτήσας δὲν ἤξιωθῆ νὰ ἰδῇ τὴν ἑορτὴν ταύτην τῆς πνευματικῆς θυγατρὸς του, ἑορτὴν τόσῳ σπανίαν και ζηλευτὴν. Μόνον συνάδελφοι δύναται νὰ ἐννοή-

σῶσι πόσον ἀγωνιῶδῃ ὄρμον διήνυσεν, ὅποιας συγνήσεως ὑπέστη και πόσα ποτήρια πλήρη χολῆς ἐπιεν ὁ ἰδρυτὴς τῆς. Ἄλλ' εἶνε και τόσῳ ὠραῖον νὰ ἔχη τις εἰκοσιπέντε ἔτη, και μάλιστα ὅταν εἶνε ἐφημερίς, και ἑλληνικὴ μάλιστα, ὥστε και τοῦτο μόνον ἀρκεῖ, ἵνα ἡ «Παλιγγενεσία» λησμονήσῃ ὅσα δεινὰ ὑπέστη, ἵνα φθῆσῃ μέχρι τοῦ εὐαρέστου σταθμοῦ, ἀφ' οἷ νῦν ἐπισκοπεῖ τὸ μακρὸν παρελθόν τῆς.

Εἴπομεν ἡ προσβυτέρα, διότι οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι πρωτοπροσβυτέρως εἶνε ὁ Αἰὼν, τεσσαράκοντα και ὀκτὼ ἀνοῖξεων ῥοδα ὀσφρανθεῖς και ἀκμαιοτάτος μάλιστα, ἀπὸ πρὸ ὀλίγων ἐτι μνηνῶν ἑτεκοποιήσας τὸν «μικρὸν Αἰῶνα», ὃν, ὡς γνωστὸν, και ἀπεκλήρωσε Πέμπτην τινὰ, διότι, μὴ συμμορφούμενος τῇ πατρικῇ θελήσει, ἐκάλει τὴν παραμονὴν αὐτῆς Τετάρτην.

Διὰ τὸν σεβαστὸν καθ' ὅλα συνάδελφον, ὅστις θὰ μᾶς συγχωρῆ βεβαίως τὴν νεανικὴν ἑλευθεριότητα, ἔχουμεν μιαν ἐγκάρδιον εὐχὴν μετὰ διαιτίαν, ὅτε θὰ ἑορτάσῃ τὴν πεντηκονταετηρίδα του, ὅτε θὰ γίνῃ ἡμῖς ἀκριβῶς αἰὼν ἡ ἡλικία του, νὰ ἰδῇ τὴν συντέκτην του ἔχοντα δημοτικὸν τῆς πόλεως, ἐν ἣ και ὑπὲρ ἧς ἐργάσθησαν ἀμφοτέροι, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος.

Ἄλλ' ἐπὶ τῇ ευκαιρίᾳ ἃς ἰδωμεν και τὰς ἡλικίας τῶν ἄλλων ἀθηναίων συνάδελφων. «Αἱ ἐφημερίδες εἶνε γυναῖκες, ὡς ἐξάγεσθαι ἐκ τῆς πολυλογίας των», ἐπεὶ ποτέ τις; Τὸν ἀντικρούουμεν αὐτὸν διὰ σοβαρωτάτου ἐπιχειρήματος: «Ἄν ἦσαν γυναῖκες, θὰ ἐκρυπτον τὰ ἔτη των.» Καὶ ὅμως ὅλαι τὰ ἐπαναλαμβάνουσι καθ' ἐκάστην ἐν μυριάσιν ἀντιτύπων τινὲς δὲ μάλιστα, ἀν ἠδύναντο, θὰ τὰ ἐδιπλασάζον εὐχαρίστως. Μετὰ τὰς ἀνω ἔρχεται ὁ Ἀριστοφάνης ἐτῶν 15, ὁ Λόγος και ἡ Ἐφημερίς 14, ἡ Ἐστία και ἡ Ὀρα 12, ἡ Πρωτὰ 9, ἡ Ἀκρόπολις 8, ἡ Σιών 7, ἡ Νεῖα Ἐφημερίς, ὁ Ἐρμῆς και ὁ Παληνῶροπος 6, ἡ Ἐπιθεώρησις, ὁ Ρωμῆος και τὸ Κήρυγμα 4 και τὸ Ἄστυ πρὸ τινων ἡμερῶν εἰσελθὸν εἰς τὸ 3ον ἐτος τῆς ἡλικίας των. Καὶ... πρᾶγμα παράδοξον οὐδεμία ἐφημερίς ἔχει δύο ἐτῶν ἡλικίαν. Κακὴ τις γλώσσα θὰ ἔλεγεν ὅτι πέρυσιν οὐδεμία νεῖα ἐξεδόθη... Ἐφῆτος ὅμως ἡ Καθημερινή, ἡ Χώρα, τὸ Φῶς ἐκ νέου, τοῦ Αἰῶνος ὁ υἱὸς ὁ μεταβαλὼν ὄνομα και... φῶλον διὰ τοῦ πατρὸς τὴν σκληρότητα, ἡ Ἐθρικὴ δηλαδή Ἐφημερίς, και ἄλλαι και ἄλλαι, ὧν λησμονοῦμεν τὰ ὀνόματα....

Ἦ γάρχει, λέγουσιν, ἐν Αἴττῃ καστανία ἀριθμοῦσα ὑπερχλιετῆ βίον. Διὰ νὰ τελευτώμεν, εὐχόμεθα εἰς ἐκάστην τῶν ἀνω συνάδελφων και εἰς πάσας τὰς ἄλλας ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἑλληνικῆς, τῆς Σμυρναϊκῆς Ἀμαθελίας, ἦτις μετὰ τινος μῆνας θὰ ἑορτάσῃ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς, μέχρις ἐκείνης, ἦτις θὰ ἐκδοθῆ σήμερον — διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἐκδοθῆ μία νεῖα τοῦλάχιστον — εὐχόμεθα ἴσον εἶον πρὸς τὴν καστανίαν τῆς Αἴττης και... ἰαφῆρμα φύλλα.

Μόνον συνάδελφοι δύναται νὰ ἐννοή-

Γνωστόν, ότι πλάξ επιτάφιος δεν καλύπτει Μωαμεθανίδα θανούσαν. Ουδέμια επιγραφή, ουδέν ενομοδηλοῦν τό μέρος ἐνθ' ἐτάφη. Οἱ Μουσοῦλμακο θεωροῦσι τήν γυναῖκα ἄνθος ἐφήμερον, πλασμένον μόνον δι' ἀπόλαυσιν παροδικήν· αὐτός ὁ λόγος δ' ὅν γεννᾶται ἐν τῷ κόσμῳ. Πρὶν ἢ ἀνθῆσθαι, ἅμα μακρυνθῆ· εἶνε μὴδέν δι' αὐτοῦς ἡ γυνή· διὰ τοῦτο οὐτ' ἡ γένεσις τῆς ἀναγράφεται, οὐδέ ὁ θάνατός τῆς θεωρεῖται ἄξιος μνείας· δύο μακρὰ μένα ἄνθη, ἐρριμμένα ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς, χρησιμεύουσιν, ἐφ' ὅσον δὲν τὰ παρασέρει ὁ ἀνεμῶς, ἢ ἡ μόνη τῆς ζωῆς τῆς ἀνάμνησις!

Ἰδοὺ τίς ἡ ἐμπνευσις τοῦ ποιήματος.
Η' ΤΟΥΡΚΑΛΙΣ

— «Δερβίση μου, γιατί ε' τὰ κοιμητήρια...
Μέσα σὲ τόσα μνήματα περίσσια
Θωρεῖ καρτεῖς σαρίκια, φέσια μύρια
Καὶ πλάκα μὰ δὲν βλέπει γυναίκοια!»

— «Δὲν ἔρουν ἡ γυναίκες οὐτε γένη,
Καὶ θάνατον γὰρ νάχουν... Γιατί τάγα!
Ταῖς σώνον δυὸ λουλούδια μαραμμένα.
Ζοῦν... ὁσὸν ζῆ κ' ἡ γῆση τους μοράγα.»

Χαροῦμισσας φτωγαῖς! Μὲ τὰ πούλια.
Ἡ μοῖρά σας ἐγράφη γὰρ μετ' ἐμῆς.
Φεύγ' ἡ ζωὴ σας μέσα στὴ φωλιά.

Καὶ ὅσα δὲ φερουρῶσα ἡ ψυχὴ σας
Κρυβῶσε μετ' ὅσα δένδρα, σ' ἐρημιά,
Νὰ μὴ γυνὴ σημάδι ἀπ' τὸ κορμὶ σας!

ΜΙΚΑΝΑ ΑΡΓΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΞΙΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ
ΤΟ ΔΩΡΟΝ ΤΟΥ ΓΙΑΝΤΣΑΡΟΥ

Παράδοξον ἀντίθεσιν ἀπετέλει μεταξύ τῶν ραγιαδῶν τῆς Κρήτης ὁ Δημήτριος Καλλιβερέτακῆς. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ὅτι ἐγεννήθη ὑπὸ εὐτυχῆ ἀστέρα. Διήλθεν ἀρκετὰ ἔτη ἐν σχετικῇ εὐημερίᾳ καὶ σπανίως ἐκυπτε τὸ μέτωπόν του ὑπὸ τὴν ὕβριν τοῦ γιαντισαρισμοῦ. Τὴν ἐξαιρετικὴν δὲ ταύτην τύχην ὤφειλεν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἰσχυροτάτου μεταξύ τῶν Τούρκων τῆς Μεσαρῆς Ἰβραήμ ἀγὰ Καραμπέτη. Τοιαῦται προστασίαι· τουρκῶν ὑπὲρ χριστιανῶν, δὲν ἴσαν ὅλας ἀσυνήθειαι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὀφειλόμεναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐλληνοφίλων, τὰς ὁποίας οἱ γιαντισαροὶ ἐλαμβάνον διὰ τῆς βίας συζύγου. Ἄλλ' ἡ πρὸς τὸν Καλλιβερέτακην εὖνοια τοῦ Καραμπέτη εἶχε διάφορον αἰτίαν. Ὁ Καλλιβερέτακῆς ἦτο ὀμογάλακτος μετ' ὁν δευτερότοκον υἱὸν τοῦ ἀγὰ, τὸν ὀνομαζόμενον Δεμήρ. Ἐτυχε δηλαδὴ, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ μήτηρ τοῦ Δημήτριου ἐγαλοῦχε αὐτόν, νὰ θηλάσῃ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας καὶ ἐκεῖνον.

Εἰς ἐξωμότης ἐλαχίστην ἡ οὐδεμίαν προσοχὴν θὰ εἶδεν εἰς γένοντος τοιαύτου ἄλλ' ὁ Ἰβραήμ ἀγὰς ἦτο γνήσιος μουσοῦλμάνος καὶ ἀκριβῆς, μέχρι λεπτολογίας, περὶ τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ Κορανίου καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων ὡς τοιοῦτος δ' ἐπίστευεν ὅτι τὸ μητρικὸν γάλα ἀδελφοποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὅταν ἀκόμη ἀνηλικωσιν εἰς διάφορον θρησκείαν. Ἄλλως τε ὁ Καραμπέτης ἦτο ἐκ τῶν ὀλιγίστων ἐκείνων τουρκῶν, οὓς οἱ ραγιαδες ἀπεκάλουν φρόνιμους καὶ καλοὺς. Εἰς αὐτὸν ὁμῶς κάλ-

λιον θὰ ἤρριζε νὰ ὀνομάζηται ὄχι κακός· διότι δὲν ἦτο φίλος τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ δὲν τοὺς κατεδίωκεν, ὡς οἱ λοιποὶ Τούρκοι. Τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὴν φυσικὴν ἀγαθοτήτα του. Ἦτο φύσις ἀγαθὴ καὶ γενναία, τείνουσα πρὸς υπεράσπισιν τοῦ ἀσθενοῦς κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ. Ἀλλὰ τὰ εὐγενῆ ταῦτα ἐνστικτὰ εὗρον ἐν τῇ καρδίᾳ του κρατεροῦς ἀντιπάλου, τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἀνάτροπὴν. Τὸ Κοράνιον ἡ ἀνάτροπὴ καὶ τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων τουρκῶν τὸν εἰδίδεον, ὅτι ὁ Χριστιανὸς ἦτο ζωσα ἄρνησις καὶ ὕβρις κατὰ τῆς θρησκείας τοῦ Προφήτου, ὃν βδελυκτὸν καὶ ἀποτρόπαιον, τὸ ὅποσον ὁ ὀρθόδοξος μουσοῦλμάνος, ὅταν δὲν κατῴρθε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ Μωάμεθ, καθήκον εἶχε νὰ βαρσάνιζῃ ποικιλοτρόπως, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ φονεῖ. Οὕτως ἀπετελέσθη πάλῃ ἐν τῇ συνειδήσει του, πάλῃ ἀμφίροπος, ἥτις τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐπιζητήσῃ τὸν δυνατὸν συμβιβασμὸν τῶν διαμαχομένων ἐκείνων δυνάμεων. Εἰς τοῦτο δὲ τὸν ἐβοήθησεν αὐτὸ τὸ Κοράνιον, ὅπερ· καίτοι κηρύττει ἀπίστους καὶ κατὰδικωτέους τοὺς Χριστιανούς, ἀναγνωρίζει οὐχ ἦτον τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν θεῖαν ἀποστολὴν τοῦ Χριστοῦ. Τῇ βοήθειᾳ τῆς ἀντιφάσεως ταύτης ἠδυνήθη νὰ χαράξῃ μέσην τινὰ ὁδὸν μεταξύ τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς ἄκρας ἀνεξίτητοσείας. Οὐτὲ ἔχθρος, οὐτε φίλος. Διὰτὶ ἄλλως τε νὰ κακοποιῇ τοὺς ραγιαδες, ἀφοῦ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν φέρων, οὓς ἐπλήθυνον, ἴσαν τὰ μέγιστα ὀφελίμοι εἰς τὸ κράτος; Μήπως δὲ καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ τουρκοὶ τῆς νήσου δὲν ἔζων ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ἰδρώτος τῶν ραγιαδῶν; Ἄν οἱ χριστιανοὶ ἐξωλοθρύνοντο, τίνες θὰ εἰργάζοντο μετὰ τοῦτο, ὅπως τοῖς παρασκευάζωσι τὸν ἀμέριμον καὶ ἠσυχαστικὸν βίον, ὃν ἤδη διήγαν, μόνην ἀσχολίαν ἔχοντες τὴν εἰς τὰ ὅπλα ἐξάσκησιν.

Πολλὰκις ἠκούσθη λέγων, προκειμένου περὶ γιαντισαρικῆς τινος θηριωδίας κατὰ χριστιανῶν: «Δὲν εἶνε καλὰ πράγματ' αὐτὰ». Ἀλλὰ τοῦτο μόνον. Ἄλλοι θῆησκει τουρκοὶ προσεῖχον μὲν νὰ μὴ συντρίψωσι διὰ τοῦ ποδῶς των τοὺς ἐν τῇ ὁδῷ μύρμηκας, ἀλλ' ἐλαφρὰ καρδίᾳ ἐπέτηγον τὴν μάχαιραν εἰς τὰ στήθη τοῦ χριστιανοῦ· διότι ἐκείνους μὲν ἐθεώρουν δημιουργήματα (μαχλουκάτ) τοῦ Θεοῦ, τοῦτον δ' ἀπίστον (γιακούρ). Ἄλλ' ὁ Καραμπέτης καὶ τῆς ζωῆς τοῦ μύρμηκος ἐφείδετο καὶ τὸν χριστιανὸν δὲν ἠνώχλει. Διότι δὲν ἠρνεῖτο μὲν ὅτι ἦτο γιακούρης ὁ ραγιας, παρεδίχετο ὁμῶς συγχρόνως ὅτι καὶ αὐτὸς κατελέγετο μεταξύ τῶν ἔργων τοῦ δημιουργοῦ καὶ πρὸ πάντων ὅτι ἦτο χρησίμος καὶ αὐτὸς πρὸς διατήρησιν τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ Πατισαχ, τοῦ ὑπερῆτου Καλφού. Καὶ κατέληγεν οὕτως εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ εὐημερία τῶν ἀπίστων δὲν ἦτο ἀλύσιτελῆς πρὸς κραταίωσιν τῆς θρησκείας τῶν πιστῶν.

Ἰπὸ τὴν ἰσχυρὰν λοιπὸν αὐτοῦ προστασίαν εὖρε μεγίστην ἀνακούφισιν ἡ οἰκογένεια Καλλιβερέτακῆ. Οἱ γιαντισαροὶ τὸ μὲν ἐκ σεβασμοῦ πρὸς αὐτόν, τὸ δ' ἐκ φόβου, δὲν ἐτόλμων πλέον νὰ τοὺς ἐνοχλή-

σωσιν. Οὕτε ἀγγαρείας τοῖς ἐπέβαλλον πλέον, οὐτε ἡ περιουσία, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια αὐτῶν διέτρεξε κινδύνον τινά.

Ὁ Δημήτριος ἐσπούδασε τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ἢ κοινὰ λεγόμενα γράμματα εἰς τὴν πλησίον μονήν, διδασθεὶς καὶ γραφῆν, προσὸν σπανιωτάτων τότε, διότι οἱ ὀλιγοστοὶ γραμματισμένοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συνήθως μόνον ἀνάγνωσκον ἰδιόλεκτον. Συνεπεία τούτου ὁ Καλλιβερέτακῆς ἐπεκλήθη ἀναγνώστης, τίτλος ἀποδοδόμενος εἰς τοὺς κατόχους τῶν κοινῶν γραμμάτων (1), διότι οἱ τοιοῦτοι ψάλλουσι εἰς τὰς ἐκκλησίας. Ἡ προσωποποιία δὲ αὐτῆ ἐπεκράτησεν ἐντὸς ὀλίγου τοῦ κυρίου ὀνόματός του καὶ ἦτο γνωστὸς πλέον ὡς Ἀναγνώστης Καλλιβερέτακῆς ἢ, κατὰ τὴν συνήθη ἐν Κρήτῃ σύμπτυν τὸ ὄνοματός καὶ τοῦ ἐπωνύμου, Καλλιβερεταναγνώστης.

Ὅτι ἦτο δ' εἰκοσιπέντε περίπου ἔτην, ὅτε ἐνυμφεῖθῃ τὴν Μαρίναν θυγατέρα τοῦ Πρωτόπαπα τῆς πλησίον κώμης Π., νεάνιδα ὡραίων καὶ γλυκυτάτην τὸν χαρακτήρα. Ἀπαιτήσῃ τοῦ Καραμπέτη ὁ γάμος τῶν ἐγένετο μετὰ πρωτοφανοῦς πομπῆς. Ὁ ἀγὰς πρόσφερε τοὺς καλλίστους τῶν ἵππων του διὰ τοὺς νυμφίους καὶ τὸν πύργον του διὰ τὴν ἐστίασιν τῶν πολυαριθμῶν προσκεκλημένων. Ἦτο ὅλος χαρὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὡσεὶ ἐτέλει τὸν γάμον τινὸς τῶν υἱῶν του. Μετέβη δὲ καὶ εἰς τὸν ναὸν κατὰ τὴν στέφην καὶ ἀνακρίσας εἰς τὸν πέπλον τῆς νύμφης ὄρασθον φλωρίων ἐνεστικῶν, νυχθήσας αὐτοῖς ἐν πατρικῇ συγγίνῃσι: «Νὰ ζῆσατε, παιδιὰ μου, καὶ νὰ γενεράσατε, καλόκαρδοι καὶ εὐτυχημένοι!» Μετὰ δὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς στέψεως ὁ Δεμήρ, ὅστις ἐπίσης ἦτο περὶσπάρης, ἐξεκίνησεν ἐπανειλημμένως τὰς ἀγγαρεῖς τοῦ πιστόλας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπὶ μακρὸν διηγούντο μετὰ θαύμασμοῦ οἱ χριστιανοὶ χωρικοὶ: «Σὲ ρωμαῖκο γάμο τουφεκιάς!... Μεγάλον πρᾶγμα! Καὶ τέτοιος γάμος, τέτοιος γάμος! Μουδὲ ρωμησοῦνη νάτουμε...»

Διήλθον δέκα ἔτη εὐτυχεῖς, ὅσον δύνανται τις νὰ εἶνε εὐτυχῆς, ὅταν βλέπῃ τὴν πατρίδα του κύπτουσαν ὑπὸ τὸν φοβερόν σου πῶ νὰ φέρῃ τὴ γυναῖκά σου. Τῆς τερον τῶν ζυγῶν καὶ τοὺς ἀδελφούς του ὑποφέροντας τὰ πάνδεινα. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο ἀπέκτησαν τέσσαρα τέκνα.

Ἄλλ' ἡ εὐτυχία ἐκείνη ἐπέσρωτο νὰ σβεσθῇ μετ' οὐ πολὺ. Νόσος ἀνῆρπασε τὸν Καραμπέτην, μετὰ τινὰς δὲ μῆνας, πεσὼν ἐκ τοῦ ἵππου του, ὁ Δεμήρ ἀπέβιασε καὶ αὐτός. Καὶ ἴδου ὁ δυστυχῆς Καλλιβερέτακῆς ἀνευ προστάτου εἰς τὴν διακρίσιν τῶν ἀνοσίων γιαντισαρῶν. Ἦρξιαν αἱ ἀγγαρεῖαι, αἱ ἐξυβρίσεις, αἱ ἀπειλαί. Ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἐλαθε πρὸς γιαντισαρῶν ὑπὲρ τὰ δεκαπέντε μηνύματά, ὅπως τοῖς πέμψῃ χρήματα. Καὶ ἀφοῦ ἐστέλλεν ὅσα καὶ ἂν εἶχε, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν φλωρίων, ἄτινα ἀπετέλουσαν τὸν περιδέραιον τῆς συζύγου του, ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ καὶ τοὺς βούς του. Μετὰ τοῦτο ἤρξιαν νὰ σφετε-

(1) Τὸν τίτλον δὲ δὲ σ κ α λ ο ς ἀποδίδουσι καὶ νῦν ἀκόμη εἰς τοὺς κατόχους εὐρυτέρας κλίμας παιδείας. Τοιοῦτος τίτλος ἦτο καὶ τὸ ἐπώνυμον τοῦ Δασκαλογιάννη (Δασκαλο-Γιάννης).

ρίζονται τὰς γυαίας καὶ τοὺς ἐλαιῶνας, ἄτινα εἶχον ἀποκτήσει αὐτὸς καὶ ὁ πατήρ του διὰ τοῦ ἰδρώτός των. Ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔμενε πάλμπτωχος καὶ ὁ ἀπένθησκον τῆς πεινῆς τὰ τέκνα του... Πιθανὸς ὁμῶς δὲν θὰ ἐπρόφθανε νὰ δοκιμάσῃ καὶ τὴν ἀληθινὰ δόνα ἐκείνην ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀνεμένε νὰ λάβῃ καμμίαν σφαίραν κατάστηθα. Ἦτο κατῶρος, ἀφοῦ δὲν εἶχε πλέον τίποτε, ἀφοῦ ὑπέστη τόσα. Ἦτο περὶ τὸν πλεόν.

Ὡ, πόσον ἤλαξεν! Ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ἐγήρασε κατὰ δέκα ἔτη. Διὰ μιᾶς σχεδὸν ἐλευκάνθησάν οἱ κρόταφοὶ του, ἀπεχγνάνθησαν αἱ παρειαὶ του καὶ ἐρυθιδώθη τὸ μέτωπόν αὐτοῦ. Κατήνησεν ἄνωγιωτος. Ἄλλοτε ἦτο ὁ μόνος ἴσως χριστιανός, ὅστις ἐτόλμα νὰ ἐνδύηται μετὰ τινὸς φιλοκαλίας, διότι οἱ γιαντισαροὶ ἐθεώρουν τὸ τοιοῦτον διὰ τοὺς ραγιαδες αὐθάδες καὶ προκλητικόν τὰς Κυριακάς δὲ μετέβαιναν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, φορῶν ἐνδύματα ἐξ ἐριούγου, φέσιον ἐρυθρὸν καὶ διπλὰ κίτρινα σιβάνα. Ἄλλ' ἤδη μόλις ἀνεγνωρίζετο ὑπὸ τὰ πελαωμένα βαμβάκερά τοῦ ἐνδύματός· ἐν οἷς ἐπτεσθε περιδεδῆ, καὶ ὑπὸ τὸ μαῦρον φέσιον, τὸ ὁποῖον ἴσαν ὑποχρεωμένοι ὑπὸ τῶν γιαντισαρῶν νὰ φέωσι πάντες οἱ ραγιαδες εἰς ἐνδείξιν ὑποταγῆς καὶ ταπεινότητος.

Οὕτως εἶχον τὰ κατ' αὐτόν, ὅτε, ἐπιστρέψας ἐσπέρων τινὰ ἐκ τινὸς ἀγγαρείας, συνήνησεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ὑπηρετην ἐνὸς τῶν ἀγαθῶν τοῦ χωρίου. Ἐσῶθεν δ' ἡ γυνὴ του ἰστατο κλιούσα. Τοῦτο τὸν ἐπλήρωσεν ἀνησυχίας, τοσοῦτ' ἄλλο, καθ' ὅσον ἡ Μαρίνα τῆς ἐγκύου, διανύουσα τὸ κινδυνωδέστατον τῆς κνήσεως στάδιον.

— Καλὴ σπέρα τ' ἀφεντιάς σου, Μουράτ ἀγὰ, εἶπε θέτων τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ σταθεῖς ταπεινῶς πρὸ τοῦ ὑπηρετοῦ.

— Καλὴ σπέρα, Καλλιβερέτο, ἀπήνησεν εἰς τὸν ὑπεροπτικὸν μέχρι περιφρονησεως ὁ Τούρκος. Ὁ ἀγὰς ἔχει μουσαφίριδες καὶ θὰ στέσῃ χορὸ καὶ μ' εἶπεσε νὰ σοῦ πῶ νὰ φέρῃς τὴ γυναῖκά σου. Τῆς τῶπα καὶ τ' ἴδιας κ' ἠχοῖζε καὶ κλαουρίζει. Μ' ἀπ' αὐτὰ δὲν βγαίνει πρᾶγμα (!). Παρξένο βαλλαί (2) μ' αὐταῖς τῆ ρωμαῖαί νὰ κλαῖνε πῶς τῆ καλοῦνε νὰ γλυττίσουνε!

Ὁ Καλλιβερέτακῆς ἀπὸ ὠχροῦ ἐγένετο πελιδνός, ἀκούων ταῦτα. Τὴν ὕβριν ταύτην δὲν εἶχεν ὑποστῆ ἀκόμη, νὰ στείλῃ τὴν συζύγον του ὅπως χορεύσῃ ἐν μίσθ κραιπαλουτῶν γιαντισαρῶν, ὅπως ὑποστῆ τὰς μάλλον ἀνηκούστους τῶν ὕβρων!

— Μὰ, Μουράτ ἀγὰ, — ἐτραύλισε — θωρεῖς πῶς εἶνε βαρεμένη...

— Βαρεμένη, ξεβαρεμένη δὲν ἀκούω γῶ, εἶπεν ὁ ὑπηρετῆς, σχεδὸν ὄργιλως, ἀπομακρυνόμενος.

Ὁ Καλλιβερέτακῆς τὸν ἠκολούθησε βήματ' αἰκτεῦων:

— Γιατὸ Θεὸ, Μουράτ ἀγὰ, γὰτὸ Θεὸ κάμει...

(1) Τίποτε.
(2) Μὰ τὸν Θεόν.

Ἄλλ' ὁ ὑπηρετῆς ἐμεινεν ἀκαμπτός.
— Αἰ, πὲ τοῦ ἀγὰ, πῶς δὲν μπορῶ νὰ τὴν φέρω· φοβοῦμαι τὸ κορμιά... εἶπεν ὁ Καλλιβερέτακῆς ἐν τῷ ἀπελπιστικῷ ἀποφθέσει καὶ ἐπανήθη εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ Μουράτ, ἀφοῦ ἐπρόβλεπεν οἰκίας τινὰς χριστιανικὰς ἀκόμη καὶ μετέδωκε τὴν διαταγὴν τοῦ ἀγὰ, ἐπανήθη παρ' αὐτῷ, νυκτὸς ἤδη. Ὁ ἀγὰς, Μεχμέτ Πρινούρης ὀνομαζόμενος, ἦτο ἀνὴρ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν· ἀναστῆματος μετρίου, ρικινὸς καὶ ξανθός, ἐκ τῶν βλοσυρῶν ἐκείνων ἔκνυθων, περὶ ὧν δόναται τινὰ εἰπεῖν ὅτι εἶνε πεπλασμένοι διὰ δηλητηρίου. Ἐκλήθητο περὶ πλουσίαν τράπεζαν αὐτὸς καὶ οἱ ξένοι τοῦ πέντε γιαντισαροὶ ἔλθοντες ἐξ Ἀμπαδιάς πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ, καὶ ὁ μέλας οἶνος ἐρρεῖν ἄφρονος.

— Αἰ, εἶπες ε' ὄλας; ἠρώτησεν ὁ οἰκοδεσπότης τὸν ὑπηρετην, ἅμα εἰσελθόντα.

— Ναίσιε, ἀγὰ, καὶ μόνο ὁ Καλλιβερέτος μου πῶς δὲν θὰ φέρῃ τὴν γυναῖκά του.

— Γαῖντα; ἠρώτησεν ὁ ἀγὰς ἐν ἐξέφει καὶ ἡμυανήθη διὰ βιαίου κινήματος.

— Εἶνε, λέει, βαρεμένη, μὰ γῶ θαρρῶ πῶς ἄλλη αἰτία δὲν εἶνε παρὰ πῶς θυμάται τὰ πάλῃα του.

Ὁ ἀγὰς ἐγέλασε σαδωνίον καὶ ἀφῆκεν ἀποτρόπαιον γρυλλισμόν.

— Τὸν γιακούρη, τὸν γιακούρη... εἶπε σίσιον ἀπειλητικῶς τὴν κεφαλήν. Τὰ πάλῃα του θυμάται, μὰ τὰ πάλῃα του περῖσανε... Γιατὸ πῆγαινε, Μουράτ, φέρε μου τανε.

Ὁ ὑπηρετῆς ἐξῆλθεν, ὁ δὲ Μεχμέτ ἐξηκολούθησε:

— Καλὰ τὸ λέω γῶ· ὁ ρωμηὸς θέλει μαχαῖρη, γιατί λίγο λίγο νὰ πάρῃ πάνω του θὰ μὰς ἐκαθαλίψῃ.

Καὶ διηγῆθη εἰς τοὺς ὀμοτραπέζους πῶς καὶ διατὶ ἀπῆλθον ὁ Καλλιβερέτακῆς τῆς προστασίας τοῦ Καραμπέτη, προσθεῖς:

— Φρόνιμο ἄνθρωπο τὸν ἐλέγνε τὸ ραμετλή! τὸν Ἰβραήμ ἀγὰ, μὰ γῶ βάλλῃαί θαρρῶ πῶς· εἶχε λίγο τὸ μυαλό καὶ νεφωπλασμένο κ' ἐκείνο. Ὁ ρωμηὸς δὲν θέλει νὰ τοῦ δώσῃς μύρη. Ἀκούτ', ἐφέντημ, ἕνας παληογιακούρης, ἕνας ταυλάπιτος· νὰ μοῦ σπῶσῃ σεφῆρ καὶ νὰ μὴν κἀνῃ κείνο ποῦ τοῦ λέω! Ἐδὰ ὀλέσα καμπάνα κτύπησε πᾶ!... Μὰ θὰ δῆτε ἕνα παιγιδι πούχω νὰ τοῦ τὰ παιζῶ τοῦ εἶρ Καλλιβερέτου. Καλὰ θὰ γελᾶσωμε.

Συγχρόνως ἤρξατο νὰ γελᾶ, φανταζόμενος βεβαίως τὸ παιγιδιὸν ἐκεῖνο. Ἐπείτα ἐλαβε κύπελλον πλήρες αἵμα, τὸ ὁποῖον ὕψασε λέγων: Σπῆτ' χαρὰς μὰς, ἀγαθῆκα! καὶ ἐκλείσει μεδιὰν τὸν ἕνα ὀφθαλμόν. Σ' πῆν ὑγεία τῶν ρωμηοπούλων ποῦ θὰ μὰς ἐκαλοκαρδίσου ἀπόψε!

— Ἐβίβ! ἀπῆνησάν οἱ ξένοι καὶ συνεκρούσαν τὰ ποτήρια των.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὁ ὑπηρετῆς ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Καλλιβερέτακῆ, ὅστις ἐβιάζε κύπτειν, ὡς κατὰδίκην, συντιτριμμένος ὑπὸ τοῦ δόλου καὶ μέ-

1 Μρακρητήν.
2 Ὁ προσκυνῶν τὰ σάνια, δηλαδὴ τὰς εἰκόνας.

λῆς συγκρατούμενος ἐπὶ τῶν ποδῶν του.
— Χὰς γελεντί! μωρὲ Καλλιβερέτο, ἀνεφώνησεν ὁ Μεχμέτ ἀγὰς, μεδιὰν τὸ βεβιασμένον καὶ δηλητηριώδες μεδιὰμά του.

— Γιατὸ τ' ἀφεντιάς σας, ἀγὰδες, εἶπεν ὁ Καλλιβερέτακῆς μετ' ἀσθηθῆ καὶ ὑπότρομόν φωνῆν, καὶ ἔστη μετὰ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας.

— Καὶ γαῖντα, νάχωμε καλὸ ρώτημα, δὲν φέρεται, λέει, τὴ γυναῖκά σου ε' τὸ χαρὸ!

— Εἶνε βαρεμένη, ἀγὰ, καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ κουνηθῇ ἡ δερνομοῖρα?

— Αἰ, δὲν περᾶει, μωρὲ κακομοῖρη Καλλιβερέτο, εἶπεν ὁ ἀγὰς μετ' ὀνόματι ἐκπλαγχνίας κλιούκτου, καὶ συγχρόνως ἀντήλλαξε λαθραῖον μεδιὰμα μετὰ τῶν Ἀμπαδιωτῶν γιαντισαρῶν. Καὶ πίνεις, μωρὲ, μὰ;

— Σὰν τὸ ὄριζης, ἀγὰ, πίνω, ἀπῆνησεν ὁ Καλλιβερέτακῆς καὶ, λαβὼν τὸ πατήριον ὅπερ ἔτεινεν αὐτῷ ὁ Μεχμέτ ἀγὰς, ἔπειν.

— Πᾶμε δ' αἰ, εἶπεν ἐγεγρόμενος ὁ ἀγὰς, νὰ σοῦ δώσω καὶ μιὰ καρπούζα νὰ τὴ βασταῖς τῆς γυναίκα σου. Μπορεῖ νὰ τὴ ζήτηξεν ἡ ὀρεξί τῆς; κείνη κριμα νὰ μὴ δώσῃ κίανει τῆ βαρεμένης ἕνα φαγώσιμο ποῦ τὸ θέλει.

Ὁ Καλλιβερέτακῆς ἀναθάρρησας μικρὸν τὸν ἠκολούθησε καὶ ἐξῆλθον. Οἱ δ' Ἀμπαδιῶται, οἵτινες, ἐνθ' ἐλάλει ὁ Μεχμέτ ἀγὰς, ἐκφορομίλου ὑπογελασκόντες, ἐξεργάζησαν ἤδη εἰς κτηνώδεις γέλωτας.

— Διασολέμενος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Μεχμέτ ἀγὰς, ἔλεγεν ὁ εἰς. Ἐγὼ κόντεψε νὰ πιστέψω πῶς ε' τὴν ἀλήθεια κ' ὄλας τὸν ἐλυπήθηκε τὸν γιακούρη.

— Νὰ μὴ γελᾶσῃ καθόλου! ἔλεγεν ὁ ἄλλος.

— Αὐτὸς εἶνε, μάτια μου, χασάπηθ μετ' ὄλα τὰ τερτίπια.

— Τὸ ρωμαῖκο αἷμα τὸ πίνει καὶ τραγουδεῖ.

Ἐν τούτοις ἡ σύζυγος τοῦ Καλλιβερέτακῆ, ἐμπλεως ἀπαισιῶν προαισθημάτων καὶ φόβου, ἰστατο εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας τῆς καὶ μετ' ἀνησυχίας ἠτένιζε πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ Μεχμέτ ἀγὰ. Τὰ δύο δὲ μεγαλειτέρ' αὐτῆς παιδιὰ, οἵνει συναισθη

Και τον Άναγνώστη, λεί, θα τον-έ-κρα-
τήξη μιά-δλιά (1) ώρα

Η Μαρίνα διά μιās άνυψώθη από τής
κολάσεως εις τον ουρανόν. Οι οφθαλμοί
της εξήστραφαν υπό έλπίδος και χαράς. Και
δεν εύρισκεν εύχας αρκετάς ύπερ του Μεχ-
μέτ άγά και λόγους, όπως ευχαριστήση τον
Μουράτην. Τά δάκρυα, άτινα πρό μικρού
υγραίνον τους οφθαλμούς της, εξηράνθησαν
δια μιās; και άποφύ εχαρίετες τον Μου-
ράτην εισήλθεν εις την οικίαν με βήμα
ζωηρόν και χαρωπόν, κρατούσα από του
σχοινού τον σάκκον. Τά δέ παιδιά, φαι-
δρονθέντα και αυτά, την ήκολούθησαν σκιρ-
τώντα και φωνάζοντα: —Θά την-έ-κόψης
την καρπούζα. Αί, μιά 2, δεν θα την-έ-
κόψης;

Εις τόν βάθος τής οικίας, παρά την έ-
στίαν, ελαιόλυχνος τις διέχυεν άσθενές
φώς, άφίνον τόν μέγιστον μέρος τής οικίας
εις πένθιμον ήμίφως. Πρό του λύχνου τού-
του φθάσασα ή Μαρίνα εστήριξε κατά γής
τόν σάκκον, ένθ' τά παιδιά σταθέντα έκ-
τέρωθεν αυτής προσήλκασαν έπ' αυτού τους
ύπό τής περιεργίας και τής όρέξεως εύρυ-
θέντας οφθαλμούς των. Τό φώς του λύχνου
έπεσεν έντός του σάκκου και ή Μαρίνα, ένθ'
έκυπτεν ίνα εξαγάγη τόν δώρον του άγά,
άντι καρπούζιου, είδε κάτι τι μαύρον, ως...
κόμην... Φρίκη παγερά διεχύθη καθ' άπαν
αυτής τόν σώμα, άλλ' ή χείρ της έπρό-
φθασε ν' αγαπήσει τον σάκκον και έκυλίσθη
εις τόν έδαφος ή... κεφαλή του Καλλιόβη-
τάκη, αιματόφυρτος και με τους οφθαλμούς
άνοικτους και διεστραμμένους υπό τής άγω-
νίας... Η τάλαινα γυνή έκερανοβολήθη
ύπό του σπαρακτικού και τρομερού έκείνου
θεάματος και έκβαλούσα πεπνυγμένην κραυ-
γήν κατέπιεν άναίσθητος. Τά δέ παιδιά,
καταπλαγέντα επί μίαν στιγμήν, έπλήρω-
σαν μετά τούτο την οικίαν σπαρακτικών
όλοφυριών...

Συγχρόνως ήκούσθησαν εις την όδόν οι
ήχοι λύρας και ό θόρυθος των βημάτων
των γυναικών του χωρίου, μεταβαινουσών
εις τόν χορόν του άγά, εκ τής οικίας του
όποιου ήδη εξήρχετο έκκωφωτικός όρυ-
μαγδός ζυμάτων κραιπάλης.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΝΑΓΛΑΚΗΣ

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΠΑΘΗΣ

Χαρακτήρες

(Έκ των του ΚΑΡΑΜΖΙΝ. — Έκ του Ρωσικού
ύπό Α. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ)

(Τέλος)

Αί τρυφραί καρδιαί πάντοτέ είσι πρό-
θυμοί να παρέχωσι συγγνώμην μεγαλοφρό-
νως, και χαιρούσι με την ιδέαν ότι άπο-
κτών ούτω νέα δικαιώματα επί τής άγά-
πης του πταισάντος; άλλ' ή μετάνοια τής
άσθενοϋς ψυχής δεν ένισχύει αυτήν επί μα-
κρόν εις έναρετα αισθήματα. Αύτη, ως δό-
νησις μουσικής χορδής, σβέννυται βαθμηδόν,
και ή ψυχή επανέρχεται αΐθις εις την κα-
τάστασιν έκείνην, ήτις ώθησεν αυτήν εις

1 Όλιγην.
2 Μίαν.

τό πταισίμα. Εύκολώτερον δύναται τς να
προφυλαχθί εκ του πρώτου ή εκ του δευ-
τέρου πταισίματος, και ό άτυχής Έραστος
διεζεύχθη την σύζυγον του, διότι οι λοιποί
φίλοι του δεν είχαν την άρετήν του Λεωνί-
δα, δραπετευόντος, όπως άποφύγη τά
θέλητρα τής Νίνας.

Βλέπομεν έν τώ κόσμω άτυχείς σύζυγους
και σχεδόν τους ένυνηθίσαιμεν. άλλ' άν ού-
τοί είσιν ευαίσθητοι, δύναμεθα άρα να μει-
νωμεν άνάληγτοι πρό τής συμφοράς των;
Άγαπώμεν να συγκλιώμεν μετά του στε-
ρηθέντος τής σύζυγου του; ούτος είνε ευτυ-
χής, παραβαλλόμενος πρός έκείνον, όστις
ανάγκάζεται να μισή ή ν' άποστρέψηται
την ιδικήν του!.. Ο Έραστος, έν τώ
άπελιτωμώ αυτού, ήτιάτο την ειμαρμένην
και έτι μάλλον τάς γυναίκας. «Σίξ ήγάπων
διακαώς και τρυφερώς», έλεγεν «έγγύρι-
ζον να ήμαι σταθερός και εις τάς έπιπο-
λαιότερας; έγνωρίζον να φέρωμαι τιμώως
και κατά τάς άνηθικώτερας σχέσεις; είδόν
ότι εισησημόνατε τά καθήκοντά σας, άλλ'
έτήρουν τά ιδικά μου, εις άνταμοιβήν δέ
έγκατελείφθην πλείστον ως έραστής, και
ήπατήθην επί τέλους ως σύζυγος!» Ο
Έραστος έπί δύο έβδομάδας έκλαιεν, επί
δύο άλλας έπλανάτο μόνος εις τά περιγύρα
τής πόλεως, και έκεί, έπιθυμών να ένασχο-
ληθί εις τι, έσκέφθη να συγγράψη.

X

Η ευαίσθητος καρδια είνε πλουσία πηγή
ιδεών. άν αι γνώσεις και ή καλαισθησία
συντρέχουσιν αυτήν, τότε ή έπιτυχία είνε
βεβαία, κλέος δ' άναμένει τον συγγραφέα.

Ο Έραστος έζη μονήρη βιον, ταχέως
όμως ειλικύσατο την γενικήν προσοχήν. οι
φρόνιμοι μετά σεβασμού έπρόφερον τόν ο-
νομά του. «ή αγαθοί μετ' άγάπης» διότι
έγεννήθη τρυφερός φίλος τής ανθρωπότητος
και εις τά έργα του εικονίζετο ψυχή συμπα-
θής πρός τόν καλόν των ανθρώπων. Τό
φάσμα τόν καλούμενον δόξα έπεράνη αυτώ
έν άκτινοβόλω μαρμαρυγή και ένθεοσία
αυτόν διά του πόθου τής άθανασίας. «Ω
δόξα!» διελογίζετο έν έκστάσει: «σέ έζή-
τησά ποτε εις τον κανόν τής μάχης και
εις τόν πεδίον τής αιματοχυσίας; σήμερον,
έν τώ ήσυχώ τούτω σπουδαστηρίω, βλέπω
την λαμπράν μορφήν σου ένώπιόν μου και
άφιερώ σοι τόν ύπόλοιπον τού βίου μου.
Ηγνώουν την τέχνην τού εύτυχείν, άλλά
δύναμαι να καταστώ άντικείμενον θαυμα-
σμού. ό εκ μυρσίνης στέφανος μαραινεται
μετά τής νεότητος. ό εκ δάφνης χλοάζει
και επί του τάφου!... Δυστυχής Έραστε!
άντήλαζας την μίαν όνειροπόλησιν πρός
άλλην. Η δόξα είνε εύρηγία του κόσμου,
οχι δέ και των άποκησάντων αυτήν...
Ταχέως έσούριζαν αι έχιδναί του φθόνου,
και ό αγαθός συγγραφέας απέκτησεν έχ-
θρούς. Οι παράδοξοι ούτοι άνθρωποι, ούς
ούτος δεν έγνωρίζε προσωπικώς, ώχρίων
και έπασχον εκ των δημοσιογραφικών έπι-
τυχιών του. συνέτασσον βδελυρά και δη-
λητηριώδη φυλλάδια και ήσαν έτοιμοί να
κατασπαράξωσιν έκείνον, όστις ούτε διά
λόγου ούτε δι' έργου προσέβαλεν αυτούς
ποτέ. Μάτην ό Έραστος προσεκάλεί τους

φθονούντας αυτόν να γράψωσι καλλίτερον
αυτού. ήπίσταντο μόνον ούτοι να έκχύνωσι
χολήν και δηλητήριο, άλλ' ούχι και να
υπερέχωσιν, ως αυτός. Ο Έραστος είχε
την άδυναμίαν να θλίβηται διά τον φθόνον
των, και έγραφε πρός τον φίλον του: «Γνω-
ρίσας την έπιπολαιότητα των γυναικών,
βλέπω ήδη και την κακντρέχαιαν των άν-
δρών. Αί πρώται ύποχωρούσιν, άλλά χάριν
άπολαύσεως τινος. οι δευτεροί διαπράττουσι
τό κακόν άνευ τινός κέρδους. (Τό όρθότε-
ρον είνε (άπάντα ό Λεωνίδας) να πορευή-
ται τις την μεγάλην όδόν του βίου, έφο-
διαζόμενος με χρήματα κυκλοφορούντα παν-
ταχού. Η ύπηρεσία είνε δι' ήμάς ό ασφαλέ-
στερος δρόμος πρός την ύπόληψιν, οι δέβαθ-
μοί είνε τόν κυκλοφορούν νόμισμα. Ομολογώ
ότι ή δόξα είνε πολυτιμώτερα, άλλά είσιν
πολλοί άρα γε οι γνωρίζοντες τον τύπον
και την αξίαν της; Δεν είνε τούτο νόμι-
σμα, άλλ' άριστέιον. ό είδημων μόνον τά
λαμβάνει άντι χρόματος. Πρός τούτους δέ
ή εύφυία διαφιλονικείται, και ή αιτία πρό-
δηλος. οι μικροί, άλλά φιλαυτοί, και τοιού-
των βριθεί ό κόσμος, ζητούσι να ύψωθώσι
διά τής ταπεινώσεως των μεγάλων. Αλλά
τό έργον τετέλεσθη ήδη, ου δέ ίστασαι επί
τής οδοϋ τής δόξης; όθεν έσο εύσταθής, ίνα
καταφρονήσης τάς προσπαθείας του φθόνου,
όστις είνε άναπόσπαστος σύντροφος του με-
γάλου όνόματος! Ου μόνον να περιφρονή-
ς, άλλά και να χαιρής διά τούτο, διότι κατα-
δεικνύει ό φθόνος ότι έδοξάζησθς ήδη». Η
έπιστολή του Λεωνίδα κατέληγεν ως έξης:
«Μετά παρέλευσιν ενός μηνός νυμφεύομαι,
όπως άπαλλαγώ των οικιακών φροντιδών.
Η γυνή χρησιμεύει όπως τακτοποιή την
οικίαν».

Ο Έραστος εισησημόνασε τάς δημοσιο-
γραφικάς δυσαρειςκείας του, ίνα σπεύση εις
Πετρούπολιν και παρευρεθί εις τους γάμους
του φίλου του. Πρό πολλού δεν είδον
άλληλους. Ο Λεωνίδας, μάλλον τον φίλε-
ρον αυτου χαρακτήρα, ήτο υγιέστατος.
διότι πάσα διαιτητική άρχεται διά του
παραγγέλματος: έχει ήσυχον τόν πνεύμα σου!
Ο Έραστος, περιεκάλλεσθε ποτε νεανίας, κα-
τέστη ισχνός ως σκελετός, διότι τά φιλο-
γερά πάθη, ως λέγει άγγλος τις, είνε οι
ταχυδρόμοι τής ζωής μετ' αυτών ταχέως
άφικνεύεται τις μέχρι του κοιμητηρίου. Ο
έρωσ και ή δόξα τρέφουσι την ψυχήν, ούχ
δέ και τόν σώμα. Ο Λεωνίδας, καιτοι ψυ-
χρός, μετά θλίψεως όμως παρετήρησεν την
ισχνότητα του Έραστου. Ουτος, ως είχε
γράψει πρός τον φίλον του, ένυμφεύθη πράγ-
ματι χάριν τής οικιακής τάξεως, υποθαλών
προηγούμενως τή νύμφη τους άκολουθούσους
όρους: 1ον) να δέχηται επισκήψεις άπαξ τής
έβδομάδος; 2ον) να άνταποδίδη τάς έπι-
σκεψεις άπαξ τής έβδομάδος; 3ον) να είσ-
έρχηται εις τόν σπουδαστήριόν του άπαξ
καθ' έκάστην και μόνον επί πέντε λεπτά.
Η νύμφη, εκπληρούσα την θέλησιν του
πατρός της, συγκατένευσεν εις πάντα και
έτήρει άσπληρως τόν πρόγραμμα του σύζυ-
γου, τοσούτω μάλλον προθύμως, καθόσον
ό μεγαλοχολικός Έραστος έφιλοζενείτο έν
τῇ οικία των, ήρέσκετο δέ να κάθηται μετ'

αυτής παρά την θερμάστραν, και να τῇ άνα-
γνώσχη γαλλικά μυθιστορήματα. Ένίοτε
έκλαιον άμφοτέρω, ως μικρά παιδιά, τα-
χέως δέ αι ψυχαι των συνταπειώθησαν πα-
ραδόξως. Αί πρώται όρμαι τής συμπαθείας
άπαιτούσιν ειλικρίνειαν... αυτη δι' έπίδρα-
σην υρρότερον πάσης ευγλωτίας. Η Καλ-
λίστη έμυήθη εις τάς λεπτομέρειας του
βίου του Έραστου, άγνώστους και πρός αυ-
τόν έτι τον σύζυγον της, όπερ ούδόλω; πα-
ράδοξον, διότι αυτη ήκουε του Έραστου
μετά ζωηροτέρας ευχαριστήσεως, ό δέ Λεω-
νίδας μετά ψυχρότητος. Αμειβούσα δι'
έμπιστοσύνης την έμπιστοσύνην, ή Καλ-
λίστη εξέφρασε πράκτονα διά την άδια-
φορίαν του Λεωνίδου και ειπέ ποτε: «έπι-
θύμου να γνωρίσω την άφρονα Νίναν, όπως
λάβω γνώσιν περί τής γυναικός έκείνης,
ήτις δεν ήδυνήθη να ζήση μετ' ήμών ευτυ-
χής!»... Αλλ' αυτη, και άνευ λόγων
ήδη, ήλθεν εις έκδηλεις πρός τον Έρα-
στον. Η έγγραφείσα ευαισθησία έχει ιδίαν
γλώσσαν, πρό τής οποίας πάσα άλλη έκ-
φρασις ύποχωρεί και, άν οι οφθαλμοί είσι
γενικώς τόν κάτοπτρον τής ψυχής, τί άρα
δεν δύναται να έκφράση δι' αυτών γυνή πι-
ρικαθής; Έκάστη στιγμή, έκάστη κίνη-
σις τής Καλλίστης εδήλου, ότι ό Έραστος
ώφιλε ν' άποχωρηθί αυτης διά παντός,
ήτοι αυτον, άλλά δεν ήδυνάτο. Εφρικία
έκ του φόβου μη αγαπηθί παρ' αυτης,
άλλά και δεν έπαυε γινόμενος έράσιμος.
έπιθύμει ν' άποχωρηθί αυτης διά παντός,
άλλ' από πρώιας μέχρις έσπέρας; έβλεπε
την Καλλίστην. Τι έπαρτεν έν τούτοις ό
φρόνιμος Λεωνίδας; «Ητο ένησυχολημένος
εις γραφικην ύπηρεσίαν. άλλ' οι άπαθείς
δεν είνε και τυφλοί πρώιαν τινα είδοποίη-
σαν τον άτυχῆ Έραστον ότι ήτο κύριος
έν τῇ οικία του Λεωνίδα!... Τούτέστιν...
ό φλεγματικός μας, άνευ περαιτέρω έκηγή-
σεως, παρελαβε την σύζυγον του και έφυγεν.
αίσιας μετ' αυτης εις Πετρούπολιν, γράψας
πρός τον φίλον του: «Αιώνιας θα είσαι
παιδίον, και ή Καλλίστη γυνή. Σέ γνω-
ρίζω και ήθέλησα να σε άπαλλάξω των
τύψεων του συνειδέτος. Μοι άνέθηκαν σπου-
δαίαν ύπηρεσίαν του κράτους, χίλια βέρ-
στια μακράν. Ο μέχρι τάφου πιστός φί-
λος σου».

Οι άναγνώσται έστωσαν ελεήμονες πρός
τον Έραστον. ή τύψς του συνειδέτος άρ-
κούντως έβασάνισεν αυτον. Διχ την τρυφε-
ράν καρδίαν ούδ' ή σκληροτέρα συμφορά
δύναται να παραβληθί πρός τάς περιστά-
σεις, καθ' άς αυτη έλέγει αυτη έκυτήν.
«Ο άφρων!» διελογίζετο «ήπεπλάνησα
την σύζυγον του φίλου μου, έκείνου, όστις
δεν ήθέλησεν άλλως να έπαρληθί την ά-
δυναμίαν τής ιδικής μου σύζυγου! Ηδού άν-
ταπόδεις διά την άρετήν του! ω αίσχος!
Έτόλμισα να μη άποθαιμάσω αυτην, και
έφρόνου ότι κ' έγώ εις την θέσιν του θα
έπραττον ως αυτός!...» Πρός τιμην του
Έραστου, λέγομεν, ότι ούτος ούδόλω; δυσ-
ηρεστήθη κατά τον Λεωνίδα, ως άποχω-
ρίσαντος αυτον τής Καλλίστης.

Η τύχη άπέστειλεν αυτώ παραμυθίαν.
Επληροεργήθη ότι ό πενητός του Λεωνίδα

είχε δικήν τιμή κα, καθ' όλας τάς πιθανό-
τητας, ύπῆρχε φόβος ν' άπολείση τόν κτήμα-
τα. Ο Έραστος εξέδωκε κρυφίως συνά-
λαγμα μεγάλου ποσού εις βάρους του, όπερ
έδωκεν εις τον άντιδικον, με την συμφω-
νίαν ν' άποσύρη την δικήν και έλθῃ εις συμ-
βιβασμόν. Η γενναία αυτη θυσία ευηρέ-
στησεν αυτον τοσούτω μάλλον, καθόσον ό
τε Λεωνίδας και ή Καλλίστη ήσαν όμοϋ τόν
άντικείμενον αυτης; δεν ήθελε ν' αγαπή,
δεν έπέτρεπεν έαυτώ να λυπηται την άνί-
σχυρον γυναίκα, ήτις χάριν αυτου εισησημό-
νησε τόν καθήκον της.

Ο Έραστος άνεζήτη ψυχαγωγίαν εις
τάς περιηγήσεις, τάς γεμεντικας διά τά
έτη έκείνα, καθ' ό κόσμος φαίνεται νέος
έτι, καθ' ό γοητευόμεθα υπό των έλπίδων
έν τῇ άρχῇ του βίου, ενεργούντες διά του
νοϋ και άπολαύοντες διά τής αισθηματιώ-
τητος, καθ' ό θέλομεν να έφοδιασθώμεν με
ευαρέστους αναμνήσεις διά τόν μέλλον, και
διά τρόπων δι' ών ν' άρέσθώμεν εις τους
άνθρώπους. Αλλά ψυχή, ήν κατέβαλον τά
πάθη, ψυχή; ήτις έγυθη πάσης γλυκύτη-
τος και πικρίας έν τῷ βίω, δύναται άκόμη
να είνε περίεργος; Τι άπομένει έτι να
μάθη; άποϋ έμαθεν εκ πείρας τάς έκστά-
σεις και τάς βασάνους του έρωτος, τόν θελ-
γητρον τής δόξης και την ματαιότητα αυ-
της; Ο Έραστος δεν ήσθάνετο ευχαρί-
στησιν να φθονῇ τους ανθρώπους, διότι
ή καρδια του δεν ήθελεν ήδη να πιστεύσει
την εύτυχίαν. Παρατηρών τῇ μεγαλοπρεπή
μέγαρη, διελογίζετο: «και εδω κλαίονσιν
ως και εν τῇ καλύβῃ». Εισερχόμενος εις τά
τεμνή των έπιστημών, έλεγε κατ' ιδίαν:
«ένταυθα διδάσκονται τά πάντα έκτός του
πώς δύναται τις ν' άνεύρη την εύδαιμονίαν
έν τῷ βίω». Βλέπων έράσιμόν τινα νεανίαν,
εύτυχῇ εις τρυφερά μειδιήματα καλλονής,
ετύχη εις τρυφερά μειδιήματα καλλονής,
τινος, έσκέπτετο: «θα ήρηγήσῃ και ου διά
ένας νέας σου». Ο Έραστος επαντάζετο
ότι ή καρδια του άπεσκληρήθη επί τέλους.
ούτω σκέπτονται οι άναίσθητοι άνθρωποι
οι ύποστάτες πολλά δεινά. Αλλ' άκούων
ήχους γλυκείας μουσικής, εισησημόνει αυτον,
και τόν όμμα του έπλημμυρέτω δακρύων.
Συναντών πτωχόν, ήθελε να τον συνδράμη,
και οι οφθαλμοί του ατενίζοντες τόν βλέμμα
ώραιας τινός άγνώστου, άκουσίως άνεζή-
τουν έν αυτώ φιλόφρονα χαριτέισμόν.

Ο Έραστος συνέγραψεν ένίοτε και πα-
ρηγορέτω ένδομύχως, σκεπτόμενος ότι ό
φθόνος και ή έχθρα συναποθνήσκουσι μετά
του συγγραφείας, άλλά τά συγγράματα
αυτου θα τύχωσι παρά των μεταγενεστέ-
ρων τής δευτέρας δικαιοσύνης και εκτιμή-
σεως. έπομένως έκηκολούθει να άπατῆ έ-
αυτον διά τής φαντασίας του. Η κακόλο-
για είνε κληρονομική άμαρτία των ανθρώ-
πων και ζώντες και νεκροί γίνονται επί-
σης θύματα αυτης.

Ο Έραστος επανέκαμψεν εις την πα-
τριδα, ίνα μη άφήση τά κώλα έν τῇ ζηνῇ
διότι ή υγεία του ήτο εις έλεεινήν κατά-
στασιν. Εφλέγετο δι' άνοσημοσύνης να
ιδῇ τον φίλον του, άλλ' ένθευμίζετο τόν πα-
σμά του και έφοβείτο τά βλέμματά του.
Ο Λεωνίδας, σημαντικός γενομένος έν τῇ

ύπηρεσία του κράτους, μεγάλην ήσθάνθη
χαράν διά την άφιξιν του Έραστου, και
έπαρουσίασεν αυτον πρός την νεαράν και
έρκρασαν δευτέρα σύζυγον του. Η Καλ-
λίστη δεν ύπῆρχεν ήδη έν τοις ζώσιν. ό
σύζυγος αυτης, πριν έτι παρελθῃ ό χρόνος
του πένθους; έμνηστεύσατο άλλην και μετά
έν άκριβώς έτος ένυμφεύθη αυτην. Ο Έ-
ραστος δεν έτόλμησε να κλαύση ένώπιον
του Λεωνίδα, άλλ' έθλίθη ένδομηχώς. ή
Καλλίστη ύπῆρχε τόν έσχατον άντικείμενον
των τρυφερών άδυναμιών του!.. Ο φί-
λος του έφέρετο πρός αυτον φιλοφρόνας,
άλλά δεν τῷ έπρότεινε φιλοζενίαν!..

Ο Έραστος έσκέφθη ν' άφιερώσῃ τόν ύ-
πόλοιπον του βίου τον τῇ ήρέμω άπομονώ-
σει και τῇ φιλολογίᾳ. άλλά δυστυχώς έ-
δόθη αυτώ έγκόλιον, περιέχον τριχάς εκ
τῆς κόμης τής Καλλίστης και έπιστολήν, ήν
έγραψεν αυτη εξ ήμέρας πρό του θανάτου
της; έμαθεν ότι ή Καλλίστη ήγάπα αυτον
διακαώς, τρυφερώς και πάντοτε; έμαθεν ότι
ό έρωσ ούτος, άντιβαίνων τῇ άρετῇ, συνέ-
ταμε τον βίον της. Δύστην Έραστε!..
Η μελαγχολία του μετετρέπη εις άπελιπι-
σμόν. Φεύ! Προτιμώτερον ν' άπατηθί τις
έκατοντάκις υπό άπίστον έρωμένης, ή να θα-
νατώσῃ μίαν πιστήν!.. Έν τῇ έκστάσει
τῆς θλίψεως του ήρχετο καθ' έκάστην, ίνα
διά των δακρύων του βρέξη τον τάφον τής
Καλλίστης, και σπαράσσεται υπό των έλέγ-
χων έν τούτοις ύπῆρχον στιγμαί, καθ' άς
ό Έραστος νύχαριστείτω κρυφίως με την
ιδέαν ότι ήγαπήθη περιπαθώς, έστο και
έπ' άπαξ μόνον καθ' όλον τον βίον του.

Μετά παρέλευσιν βραχείος χρόνου ήσθέ-
νησεν, άλλ' έπρόφθασε να δώσῃ τόν ήμισυ
των κτημάτων του τῇ Νίνα, πληροφορη-
θείς ότι αυτη έπίνετο. Η γυνή αυτη, τι-
μωρηθείσα υπό τῆς τύχης διά την άστα-
σίαν της και συγκινηθείσα εκ τής μεγαλο-
φροσύνης του ύπ' αυτης υβρισθέντος, έ-
σπευσε να πίσῃ εις τους πόδας του. Ο
Έραστος άπέθανεν εις τάς χείρας της,
μετ' έρωτος προφέρων τά όνόματα τής Καλ-
λίστης και τής Νίνας. ή ψυχή αυτου ειρή-
νευσε μετά των γυναικών, άλλ' ούχι και
μετά τῆς τύχης!... Ο Λεωνίδας δεν έπι-
εσκέπτετο τον άσθενῆ, διότι οι ιατροί
άπεφάνθησαν ότι ή νόσος του Έραστου
ήτο μολυσματική. δεν παρέστη δέ και εις
την κηδείαν, λέγων: «τό άψυχον πτώμα
δεν είνε ήδη φίλος μου!...» Δύο άνθρω-
ποι ένεταρίσασαν και έκλαυσαν αυτον μετ'
ειλικρινούς θλίψεως: ή Νίνα και ό άγα-
θός θαλαμηπόλος του.

Ο Λεωνίδας έζησε μέχρι βαθίος γῆ-
ρατος, άπολαύων ύπολήψεως, πλούτου, ύ-
γείας και άναπαύσεως. ό ήγέμων και τό
κράτος έξετίμησεν τους ύπηρεσίας, την φρό-
νησιν και την τιμιότητά του. πλῆν ούδεις
άλλος έκτός του Έραστου τῷ ήτο μάλλον
άφωσιωμένος. Πλείστας διεπράξεν αγαθο-
εργίας, άλλ' άνευ ένδομύχου τινός ευχαρι-
στήσεως και κυρίας πρός έκασφάλισιν του.
δεν υπεκάθητε τούς ανθρώπους, άλλ' ήτο
προφυλακτικός. δεν άνεζήτη την ευχαρί-
στησιν, άλλ' άπέφυγε τάς δυσαρειςκείας.
Τό μη πάσχειν τινα έλόγιζεν άπόλαυσιν.

τὴν δὲ ἀδιαφορίαν ἀπεκάλει βοηθὸν τῆς σωφροσύνης. Ἄν ἐπιστεύομεν εἰς τὴν μετ-εμφύλιον, θὰ ἐλέγομεν ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἐμαρτύρησεν ἤδη εἰς πρωτογενή τινα ὑπαρξίν, καὶ ἦλθε πράγματι ἵνα ἀναπαυθῆ ἐν τῇ μορφῇ τοῦ Λεωνίδα. Ἀπέλασεν οὗτος σύζυγον καὶ τέκνα· ἀλλ' ἔφρονεν ὅτι ἡ θλίψις εἶνε ἀνωφελής, προσεπάθησεν, ἀλλὰ ἠσπασθη. Ἡ προσφιλὴς αὐτῷ ἰδέα ἦτο ὅτι τὸ πᾶν ἐδῶ ἐγένετο διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐπέλασθη μόνον δι' ἑαυτὸν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου τοῦ ὁ Λεωνίδας εὐχαρίστων θὰ ἐπανήρχιζεν αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν ἐπιθύμει τοῦτο, καθὼς ἤσπασθη, νὰ ἐπιθυμῆται τ' αὐτὸν. Ἀπέθανεν ἀνευ ἐλπίδος καὶ φόβου, ὡς ἐκοιμήτο συνήθως κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν.

Ἡ ἔλευσις χώρου εἶνε ροβερὸν κακόν. Ἐνεκα ταύτης—λέγουσιν οἱ πολιτικοί—κηρύσσονται οἱ πόλεμοι. Ἐνεκα ταύτης—λέγουσιν οἱ γεωλόγοι—συμβαίνουν οἱ σεισμοί. Ἐνεκα ταύτης—λέγουσιν καὶ ἡμέτεροι—ἀδύνατον νὰ εἰμεθα ἐνημέροισι εἰς τὰς περὶ τῶν Νέων Βιβλίων κριτικὰς, τοσοῦτω μάλλον, καθὼς τὰ εὐλογημένα ταῦτα δὲν ἐκιδίδονται ἀνὰ ἕνα μόνον, ἀλλ' ἀνὰ πλεονέστερον καὶ ἑβδόμηδα. Ἀποῦ δὲ μάλιστα ἡ ἑβδόμηδα, μὴ διακρινθεῖσα ἐπὶ χρονίᾳ ἐπιεικειᾷ, τῇ φιλολογίᾳ ταύτῃ τῆς πνευματικῆς τοῦ τόπου παραγωγῆς, καθ' ὅσον ὡς πρῶτον ἀμοιβήν τῃς νὰ εἴη τὴν σωτηρίαν τῆς ἀπὸ ὅλα κερπέου τὰ ὑπόπτου προέλευσος βιβλία, ἄτινα, μὴ ἐγνωσθῆναι ἐν τῇ ἀλήθειαν, δὲν ἐτόλμησαν νὰ ὑπερβῶσι τοῦ γραφείου τῆς τῆς φιλίας, ὡφείλε τούλαχιστον διὰ τὰ ἄλλα νὰ ἐκφέρῃ ἐκείνους μὴν καὶ λέξιν συστάσεως διὰ τοὺς κ. κ. συγγραφῆς τῶν ἡμετέρων προφυλάξεως διὰ τοὺς κ. κ. ἀναγνώστῃς τῶν. Ἐπειτα συμβαίνει καὶ ἄλλο τι. Ὁ τε καθημερινὸς καὶ ὁ περιοδικὸς τύπος, ὁ πλουσιοπρόχοσ-οὗτος πνευματικὸς μάγειρος, παραθέτει κάποτε ἐδέσματα θρησκευτικὰ, ἄλλα συστάσεως ἢ ἐξελέγξεως, ἐφ' ὃ δικαίον θὰ ἦτο νὰ προκαλεῖται ὅπως δῆποτε ἡ προσοχὴ τοῦ κοινού. Δι' ὅλα ταῦτα καὶ τινὰ ἄλλα ἀκόμη ἀπεφασι-σάμεν νὰ συγχαροῦν ἢ συνήθως Βιβλιοκριτικὰ ἐν κεφαλῇ αὐριστεράν ἔχοντι τὴν δικαιοδοσίαν, ἐν ᾗ θὰ γίνεται τοῦ λοιποῦ πληρῆστερα ἐπιθεώρησις τῆς πνευματικῆς κινήσεως, εἴτε διὰ βιβλίων εἴτε διὰ περιοδικῶν συγγραμμάτων ἐκδιδομένων αὐτῇ, τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦτο θὰ φέρῃ τὸν τίτλον:

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

«Τὸ ἔθνος τὸ ἀμελοῦν, δι' αἰανδήποτε πρόφασιν, τὸν στρατὸν του προετοιμάζει ἐαυτῷ ταπεινώσειν. . . » Ἡ ρῆσις αὕτη τοῦ στρατηγοῦ Σομίαι, ἢ σημειωμένη ἐκ τῆς προγράμματι τῆς Στρατιωτικῆς Ἐπιθεωρήσεως, ἢς ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ πρῶτον τεύχος, ἀν' δι' ἄλλα ἔθνη προσπαθοῦντα νὰ πλάσσωσι προορισμὸν εἶνε συμβουλή, διὰ τὸ ἑλληνικόν, τὸ ἀσύντακτον καὶ κατατατημένον, ἀλλὰ πρὸς τὸ μέλλον ἰδίᾳ μετ' ἐπιπέδου ἀποβλέπον, δὲν νὰ εἶνε σύμβολον πίστεως. Ἀφ' οὗτου δὲ ἐνεκα τῆς προόδου τοῦ πνεύματος ἢ δυνάμει τῆς ὕλης ἐτέθη ἐν δευτέρᾳ ὑπηρετικῇ μορῇ, καὶ ἐν τῇ στρατιωτικῇ ἐπιστήμῃ μάλιστα ὁ νοῦς διευθύνει καὶ καθυποτάσσει πᾶσαν δύναμιν, καὶ ἐκ μὴδενίᾳ διὰ τῶν ἀλλοδιαδοχῶν ἐφευρέσεων καὶ τελειοποιήσεων του, ὅτι, ἄλλοτε ἐθεωρεῖτο ὡς τῆς νίκης πάροχον, κύριον τοῦ ἡμετέρου ἔθνους μέλημα εἶδε νὰ εἶνε ἡ παρὰ ἄλλου πρὸς πᾶν ἄλλο ἐξύψωσις τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, δι' οὗ οὐ μόνον τὴν ἐπαπολοῦσαν ταπεινώσειν θέλει ἀποφύγει, ἀλλὰ

καὶ τὸν ευρύτατον αὐτοῦ θέλει πραγματώσει προορισμὸν. Δυστυχῶς, πληθὺ τῆς διὰ τῆς κυβερνητικῆς μηχανῆς παρασκευαζομένης πρὸς τοῦτα ἐργασίας, οὐδ' ἐν βῆμα προοδευτικῶν δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν ὀφειλομένων εἰς ἰδιωτικὴν πρόνοιαν. Ὁ λαὸς δυσανασχέται κατὰ τοῦ στρατοῦ, θεωρῶν τὴν μὲν ἐπιβεβλημένην αὐτῷ προσωρινὴν θητείαν ὡς τὴν ἐπαχθεστέραν, τὸν ὑποχρεώσεων, τοὺς δὲ ἐξ ἐπαγγέλματος στρατιωτικῶν ἄνδρας καὶ ἀρχοντας ὡς πρὸς οὐδὲν ἄλλο χρησίμους ἢ πρὸς εἰρηγικὴν λαφυραγωγίαν τῶν ἰδρώτων του καὶ πρὸς ἐπίδειξιν σεραδίων καὶ ζιπῶν ἀργυροχρύσων. Ὁ στρατὸς ἐξ ἄλλου, δέσμοι τῆς καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις κλάδοις κρατούσης ἀμαθίας καὶ ἀφροντικῆς καὶ στερεώμενος τῶν τόσων μέσων, ἀτινα ἀλλαγῶν παρέχονται αὐτῷ, σύρει τὴν ἀδρανῆ ὑπαρξίν του ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ ἀπὸ πλατείας εἰς πλατείας, οὐδὲ τὴν ἰδίαν χώραν μελετᾷ, οὐδὲ συγγραφῆς ἀναδεικνύων ἢ ἀφωσιωμένων μελετητῶν καὶ διδασκάλων, ἀκούσιμος δὲ μόνον εἰς ἐμπειρικὰς τινας στρατιωτικὰς εἰδήσεις καὶ γνώσεις, ἃς τῷ παρέχει ὁ καθημερινὸς τύπος. Ἄν δὲ ὑπάρχουσιν εἰς πᾶντα ταῦτα καὶ εὐαίριμοι τινες ἐξαίρεσις, οἱ ἐπὶ τῶν δακτύλων ἀριθμοῦμενοι οὐδέποτε ἀποτελοῦσι κανόνα ἰδιαιτέρου.

Τὸ πρὸ ἡμῶν συγγραμμά ἐν τούτοις, εἰς φιλότιμον ἰδιωτικὴν πρόνοιαν ὀφειλομένην, ἐάν τύχῃ τῆς ὀλοφύχου ὑποστηρίξεως τοῦ στρατοῦ, ἐκ τῶν κόλπων τοῦ ὁποίου ἐξῆλθε, μεγάλου ἀγαθοῦ γενήσεται ἀναντιρρήτως πρόξενον. Οὐ μόνον ἀκριβῶς καὶ ἐπιστημονικῶς θέλει μετὰδίδει καὶ διδάσκει πᾶσαν ἐν ταῖς ἑλλεσι χώρας ἐπιτελουμένην στρατιωτικὴν πρόδον, ἀλλὰ καὶ τὴν αἰμιλλαν θὰ διεγείρῃ τῶν ἀναμένων νὰ μελετήσων καὶ νὰ συγγραῶσι τὰ ἀπαραίτητα πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ στρατοῦ καὶ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας, καὶ ἐξερρευτῆς τῶν ἀχρησιμοποιοῦντων δυνάμεων αὐτῆς θ' ἀναδείξῃ καὶ πεποισθῆσι κλονιζομένας ἢ ἐνισχύσῃ. Οὕτω δὲ, καὶ μόνον οὕτω, θὰ πεισθῇ τὸ ἔθνος ὅτι ὁ στρατὸς του εἶνε ἄξιος μείζονος ἐπιμελείας καὶ τιμῆς, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶ σωτηρίον δι' αὐτὸ διδάγμα.

Ἰπὸ τὸν τίτλον *Κρήτη καὶ Κρήτες* δημοσιεύεται ἀπὸ τινος ἐν τῇ συναδέλφῳ Ἐστία γλαφυρωτάτη περιγραφή τῶν ἐντυπώσεων, ἃς περιουδεύσας τὴν νῆσον ἀπεκόμισεν ἐκεῖθεν ὁ γνωστὸς τοῖς ἀναγνώστῃς τῆς ἑβδομάδος ἐπὶ κάλλει λόγῳ καὶ περισσειᾷ αἰσθηματικῶν λογογράφοσ κ. Σπυριδῶν Παγαυελῆς. Ἄν, περὶ ἄλλου τινος ἐπρόκειτο, καὶ περὶ ἄλλης χώρας, θὰ ἠκούμεθα εἰς τὴν εὐφημον ταύτην ἀναγγελίαν καὶ μόνον· ἀλλὰ φίλων γραφίδα δὲν θ' ἀφήσωμεν ἐπὶ πλεονᾷ σφάλλεται, ἐπὶ ἐδάφους μάλιστα ὅπερ εἶνε δι' ἡμᾶς ὑπὲρ πᾶν ἄλλο προσοιμῆς. Ἐξ ἀρχῆς μετὰ συγκινήσεως αὐτοῦστος παρηκολούθησεν αὐτὸν ἐν τῇ περιγραφῇ του. Πολλὰς ἐθουσιώδεις ἄλλας ἀνέγνωμεν μέχρι τοῦδε, ἀλλ' οὐδεμίαν ὅπως αὐτήν. Ἐν μόνον ἐλύθησεν ἡμᾶς, ὅτι δὲν περιήλθεν οὐδ' ἐσπούδασε τὴν νῆσον, ὅσον εἶδε, ἐνῶ δὲ ἠθέλησε νὰ σμαγραφήσῃ τὸ

μυθολογικὸν καὶ ἱστορικὸν αὐτῆς παρελθόν, ἐστέρησι δυστυχῶς τὰ γραφόμενά του κί-ρους καὶ αὐθεντίας, ἐκ τοῦ προχείρου συνδῶν τὰς σημειώσεις του καὶ μὴ παρασκευασθεῖς διόγτως διὰ καταλλήλων βοηθημάτων. Τούτων ἐνεκα τινὲς μὲν τῶν κρισεῶντου εἰσι παράκεινδονυμέναι καὶ ἄλλαι δὲν εἶνε ἀκριβεῖς. Ἐκ τῆς ἀναλύσεως δὲ μίαις μόνης σελίδος, μίαις μόνης στήλης τῆς διηγήσεως του, θὰ πεισθῇ ὅτι... ἀλλ' ἀνοίξωμεν τὴν 656 σελίδα τῆς Ἐστίας:

«Τὴν φυσικὴν διαίρεσιν ἠκολούθησε καὶ ἡ πολιτικὴ, οὕτω δ' ἡ Κρήτη διηρέθη πολιτικῶς εἰς τρεῖς μεγάλας διοικήσεις.» Τὸ τοιοῦτό δὲν εἶνε ἀπολύτως ἀκριβές· οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι πέντε ὑπάρχουσιν ἐν Κρήτῃ διοικήσεις. Παράκατιόν. Διατείνονται ὑπὸ τῆς γιγαντιαίας σειρᾶς τῶν Λευκῶν Ὀρέων, κληθείσης οὕτω *μάλλορ ἐνεκα τῆς ποιότητος τοῦ βράχου*, ὑπολειπόμενον φαινομένου πόρωθεν. Τούτο θὰ εἶνε νέα θεωρία, διότι παλαιὰ βεβαίως δὲν εἶνε. Ἐξ κολουδοῦμεν Ἐν ΚισΣάμω (γράφτεον Κισάμω) τὰ εἰρηπια... τῆς *Ρόκας* (οὐδεὶς ποτε συγγραφεὺς ὠμίλησε περὶ *Ρόκας* οὐδ' ἀνεκάλυψε προηγουμένως τὰ εἰρηπια τῆς), τῆς *Μηθύνης* (καὶ ἡ πόλις αὕτη, ἀν δὲν ἀπατώμεθα, εἶνε ἀνυπαρκτῆς). Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σελίνου τῆς Ἐλύρου καὶ τῷ ἐπινεῖου αὐτῆς *Σύλου* (ἢ *Συλίας*, ἢ *Συλία*), τῆς Ἰτρακίνας, τῆς παραθαλασσίας *Ποικιλιάσιν* (τὶ τοῦτο πάλιν). Ἐν τῇ τῶν Σφακιῶν τὰ εἰρηπια τῆς *Τάροου* (ἢ *Τάρρας*) καὶ τοῦ *Φοινίκου* (οὐχὶ ἐν Σφακίαις, ἀλλ' ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ἐκεῖνο ὁ Φοινὶξ ἢ Φοινίκου). Καὶ καταθέτω: ἘΠρωτεύουσα τοῦ δευτέρου τούτου τμήματος εἶνε τὸ *Μεγάλο κάτρο* (ὄνομα ἀχρηστον πλέον), ὁ *Χάνδαξ* τῶν Σαρακηνῶν, μετὰ τῆς *Κνωσσοῦ* (ἢ *Κνωσοῦ*) καὶ τοῦ ἐπινεῖου αὐτῆς Ἁρακίλου κτισθεῖς. Μετὰ τῆς, Πῶς εἶνε δυνατόν μετὰ τῆς, ἀποῦ τὸ νῦν *Χοκκίλειον* εἶνε παραθαλάσσιον; Καὶ ἀλλαχῶ. (Τὸ ἀτυπῆλον ἀπεβίβασεν ἡμᾶς εἰς *Ρέθυμνον τὴν Ρηθύμναι* τῶν παλαιῶν χρόνων (ἢ *Ριθύμναι* ἢ *Ριθύμναι*), ἢν ἐπινεῖον τῶν συγχρόνων ἀποκαλοῦσιν ἰδιοτρόπως τὸ *Ρέθυμνος*, (Τανὺν κοινῶς καλεῖται *Ρέθυμνος*). Κτλ. κτλ.

Ἐκ τῶν μικρῶν τούτων ἀνακριβεῶν νοεῖ πᾶς τις πόσα χρήζουσι διορθώσεως ἐν τῇ πραγματείᾳ τοῦ κ. Παγαυελῆ, ὃν ἐξαίρετως ὑποληπτόμενοι ἐπιθυμήσαμεν νὰ καταστήσωμεν ἐν τῷ μέρει τοῦ δρόμου του προσεκτικόν, ἀποῦ ἄλλως τε αὕτη τοῦ ὕφους του ἡ ἀνηρότης καὶ τὸ αἰθέριον, τίρπουσι μὲν βεβαίως, ἀλλὰ μετριάσουσι τὴν πρὸς τὰ ἱστοροῦμενα πίστιν, ὅπως συνέβη καὶ ἐν τῶν παλαιότερων περιηγητῶν τῆς Κρήτης, τῷ Γάλλῳ Savary, ὅστις ἐνεκα τοῦ ποιητικοῦ καὶ ἐνθουσιώδους ὕφους του, ὁσάκις μνημονεύεται ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων συναδέλφων του ἡ ἀναφέρεται μετ' ἐπιφυλάξεως, ἢ ἐξελέγχεται φαντασιολογῶν, ἐνῶ ἐξ ἐναντίας αἱ συγγραφῆ τῶν Belon, Tournefort, Sieber, Pashley, Kaulin καὶ ἄλλων εἶνε καὶ ἔσονται αἰδίοι καὶ πολῦτιμοι πηγαὶ πάσης περὶ Κρήτης μελέτης. Ἄλλ' ὁ Savary οὐδ' ἑλλην ἦτο, οὐδὲ τοσαῦτα ἠδύνατο νὰ ἔχη βοηθηματᾶ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΙΜΗ ΑΓΓΕΛΙΩΝ: Ὁ στίχος ἀμαξ. ἀρ. 1, δις 1,50. ἄλλ' αἰσιότερας καταχωρήσεις κατ' ἀποκοπήν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ Ἐξεδόθησαν

Corpus juris civilis, μετὰ μεταφράσεως, ὑπὸ Ἡλ. Ατακτοπούλου Πενδέκτης. τόμ. Β' τεύχ. 19. Ἐκδότης Ἄν. Κωνσταντινίδης. Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη, τεύχος 2. Θ' ἀν. σ. Βλέξας, τοῦ κ. Π. Καλλιγῆ, σελ. 97—192. Ἐκδότης Κάρλος Μπάρτ.

Ἀγγέλλονται

Ρεμβασιμῶν, παραστάσεων καὶ καλασμοῦ, μουσικὰ συνθέματα διὰ κλειδοκίμβελον, ὑπὸ Πλ. Παπαναστασίου.

ΑΡΘΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ Πειραιῶς-Κορινθῶν-Αἰγίου-Πατρῶν		Ἄμαξ. 1		Ἄμαξ. 3		Ἄμαξ. 33	
		Τελευτὴ Κοινῆ		Κοινῆ		Κοινῆ	
Ἐκ Πειραιῶς	ἀν. 7,25 π. μ.	11 π. μ.	4 π. μ.	4 π. μ.	4 π. μ.	4 π. μ.	4 π. μ.
Ἀθῆναι	ἀν. 8,18 π. μ.	3,10 π. μ.	8,35 π. μ.	8,35 π. μ.	8,35 π. μ.	8,35 π. μ.	8,35 π. μ.
Κορινθῶν	ἀν. 11,38 π. μ.	3,35 π. μ.	3,35 π. μ.	3,35 π. μ.	3,35 π. μ.	3,35 π. μ.	3,35 π. μ.
Αἶγιον	ἀν. 3,44 π. μ.	7,21 π. μ.	7,21 π. μ.	7,21 π. μ.	7,21 π. μ.	7,21 π. μ.	7,21 π. μ.
Ἀν. 2,50 π. μ.	7,38 π. μ.	7,38 π. μ.	7,38 π. μ.	7,38 π. μ.	7,38 π. μ.	7,38 π. μ.	7,38 π. μ.
Πάτρας	ἀν. 3,10 π. μ.	9,15 π. μ.	9,15 π. μ.	9,15 π. μ.	9,15 π. μ.	9,15 π. μ.	9,15 π. μ.
Ἄμαξ. 2		Ἄμαξ. 4		Ἄμαξ. 32		Κοινῆ	
		Τελευτὴ Κοινῆ		Κοινῆ		Κοινῆ	
Ἐκ Πατρῶν	ἀν. 7 π. μ.	10,45 π. μ.	10,45 π. μ.	10,45 π. μ.	10,45 π. μ.	10,45 π. μ.	10,45 π. μ.
Ἀθῆναι	ἀν. 8,20 π. μ.	12,32 π. μ.	12,32 π. μ.	12,32 π. μ.	12,32 π. μ.	12,32 π. μ.	12,32 π. μ.
Ἀν. 8,28 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.
Κορινθῶν	ἀν. 11,35 π. μ.	4,35 π. μ.	4,35 π. μ.	4,35 π. μ.	4,35 π. μ.	4,35 π. μ.	4,35 π. μ.
Ἀθῆναι	ἀν. 11,55 π. μ.	5 π. μ.	5 π. μ.	5 π. μ.	5 π. μ.	5 π. μ.	5 π. μ.
Ἀν. 3,25 π. μ.	8,43 π. μ.	12,30 π. μ.	12,30 π. μ.	12,30 π. μ.	12,30 π. μ.	12,30 π. μ.	12,30 π. μ.
Ἀν. 3,50 π. μ.	8,58 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.
Πειραιᾶ	ἀν. 3,57 π. μ.	9,18 π. μ.	9,18 π. μ.	9,18 π. μ.	9,18 π. μ.	9,18 π. μ.	9,18 π. μ.
Γραμμὴ Κορινθῶν-Αἰγίου-Ναυπλίου		Ἄμαξ. 201		Ἄμαξ. 204			
		Ἄμαξ. 201		Ἄμαξ. 204			
Ἐκ Κορινθῶν	ἀν. 12 π. μ.	Ἐκ Ναυπλίου	ἀν. 12,40 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.	12,40 π. μ.
Ἀν. 2,40 π. μ.	Ἀν. 2,40 π. μ.	Ἀν. 12,45 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.	12,45 π. μ.
Ἀν. 3,05 π. μ.	Ἀν. 3,05 π. μ.	Ἀν. 3,15 π. μ.	3,15 π. μ.	3,15 π. μ.	3,15 π. μ.	3,15 π. μ.	3,15 π. μ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Φ. ΣΚΟΚΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΤΟΥ 1888 ΕΤΟΥΣ

Σελ. 400.—Διατρίβαί 90.—Εἰκόνας φωτοτυπικαί, λιθογραφικαί καὶ λογογραφικαί, γελοιογραφικαί 50.—Μουσικῆ τε σελίδων 8, κτλ. κτλ. Ἐπιθεωρητικὰ, Φιλολογικὰ, Ἱστορικὰ, Κοινωνικὰ, Διηγήματα, Ἐθνογραφικὰ, Ἐντυπώσεις, Σοφιστικὰ καὶ εἰκόνας τοῦ συγχρόνου βίου. Σκαλοῦρα, κτλ. κτλ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ Ἐκ τῶν ἐχρησιωτέρων παρ' ἡμῖν λογογράφων καὶ ποιητῶν. Ἐπιθεωρητικὰ ἐκ μέρους θλου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνος χαρακτῆριστος, τὸ ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου ἀπὸ δὲ τῆς προόδου ἀληθοῦς. Πωλεῖται γὰρ ἐκδοθέν ἀντι φρ. τριῶν.—Χρυσόδετον ἀντι φρ. τεσσάρων.

ΕΒΔΟΜΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΓΡΑΦΕΙΑ Παναγία ΚΕ' Μαρτίου, παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΜΕΤΑ ΔΕΛΤΙΟΥ καὶ πωλεῖται λεπτ. 15. Παλαιὰ φύλλα λεπτ. 20. ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΡΗΡΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Ἐν Ἑλλάδι δραχμαὶ 10. Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φράγκ. χρυσῷ 12.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΚ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ 90 ΠΙΝΑΚΕΣ ΧΕΡΩΜΑΤΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΝ ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ Α ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ - Β ΠΤΗΝΑ Γ ἘΡΠΕΤΑ, ΙΧΘΥΣ, ΜΑΛΑΚΙΑ, ΕΝΤΟΜΑ, ΣΚΩΛΗΚΕΣ ΚΑΙ ΑΚΤΙΝΟΤΑ

Μετ' ἐπεὶ ἠματικοῦ κειμένου κατὰ τὴν συγγραφήν τοῦ ΔΡ. G. H. DE SCHUBERT ΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ Ἐργητοῦ τῆς ζωολογίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ Τιμῆται δεδεμένον ἀρ. 25

Τὸ εἰκονογραφημένον τοῦτο ἔργον περιεστῆς τὰ ζῷα κατ' εἶδη διηρημένα, βιθῶντα ἐν τῇ φύσει κατὰ τὸν ἰδιόμοτον ἕκαστον αὐτῶν χαρακτῆρα. Τὸ ἀναλῶν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τοῦτο καλλιτεχνικὸν κατὰ κράτος κατέβαλε κατὰ τὴν διακόσμησιν πᾶσαν φροντίδα, οὕτως ὥστε ὡς πρὸς τὴν κατὰ φύσιν ἀπεικόνισιν καὶ τὸν πιστὸν χρονολογικὸν ὄργαν ἘΤΕΡΩΝ ἘΡΓΩΝ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΒΛΗΘῆ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε τὸ ἔργον αὐτὸ ἀπαραίτητον διδακτικὸν βιβλίον τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Σπανίως τῷ ὄντι ἔτυχεν ἔργον ἐν τῷ βραχεῖ χρόνῳ τόση καταπληκτικῆς διαδόσεως καὶ τόσου φίλους προσεκτήσατο ἐνεκα τῆς πρακτικῆς αὐτοῦ ἀξίας, ἢν οὐδὲ κατὰ προαίρεσιν ἄλλα ὅμοια ἔργα ἔλαβον μέχρι τοῦδε, ὅσον ἡ ἱστορία τῶν ζῶων τοῦ SCHUBERT. Ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου, συγκρινομένη πρὸς τὴν λαμπρὰν διακόσμησιν αὐτοῦ, εἶνε εἰρηκτῆ πᾶσι οἰκονομῆσι καὶ σχολῆσι.

Διευθύνσεις

- Γ. ΠΑΜΠΛΑΝΟΣ ὀδοντοίατρος, Ὁδ. Πατισίων 3.
- ΑΔΕΛΦ. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΙ ἔμποροι, Ὁδ. Εὐαγγελ.
- Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ ἀκηγόρευς, Ὁδ. Εὐρυπύλου 46.
- Μ. ΑΡΝΙΩΤΗΣ βιβλιοπώλης ὀπισθεν Χρυσοσπηλαιῶν.
- Ε. ΠΛΑΤΥΣ ἐκδογράφος, ὁδὸς Ἀγ. Μάρκου.
- ΕΛΛΗΝ. ΗΑΕΚΤΡ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ, Ὁδ. Φιλελλήνων 22.
- ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΚ βιβλιοπώλης, ἐκδοτής, Ὁδ. Ἐρμού.
- ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ ἱατρὸς γενναϊκόδροσ, Ἀρχ. ὁδ. Παιρ.
- ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΒΙΣΒΙΖΗΣ, δικηγόρος, ὁδ. Ἀδριανῶν 67.
- ΔΕΩΝ ΟΛΙΒΙΕ καθηγ. Γαλλικ. θεοσθεν Θεάτρου Ἀθ.

Table with 2 columns: Ημερομηνία (Date) and ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ (Calendar). It lists dates from 24 to 30 of October and corresponding events or feast days.

Ανατολή 6.23'. Δύσι: 5.4'. Μήκος ημερ: 10.28'

ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Οκτωβρίου 23. Ο Άγιος Δημήτριος ἦν Θεσσαλονικεύς, υἱὸς δ' εὐσεβῆς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρτέων καὶ διδάσκαλος τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως...

Οκτωβρίου 28. Ο ἅγιος Στέφανος διανήσασκε τὸν βίον ἀσκητικῶς ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Σάββα...

Οκτωβρίου 31. Ο μάρτυς Ἐπίμαχος ἦν Αἰγύπτιος τὴν πατρίδα, διατρίβων κατὰ τὸ Πηλουσίον ὄρος ἀσκητικῶς...

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Διὰ Β. διατάγματος κατατάχθησαν εἰς τὸ στελεχὴ τῶν ἐφεδρῶν ἀξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ οἱ μὲν νομομηχανικοὶ καὶ μηχανικοὶ μὲ τὸν βαθμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ...

ΕΓΧΟΡΙΑ

Σήμερον ἐν τῇ Βουλῇ γενήσεται ἡ εἰθιμικὴ τελετὴ ἐπὶ τῇ ἐνάσει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Ο βασιλεὺς δὲν θέλει παραστῆ ἕνα κηρύθην αὐτοπροσωπῶς τὴν ἐναρξιν...

δίκην, ὡς ἐνόησεν ἐμπρηστικῶς τοῦ δασοῦς τῆς Πεντέλης, ἐνα ἱερομόναχον τῆς μονῆς καὶ τρεῖς χωρικοὺς...

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Τὸ κατὰ τὰς ἐορτάς τοῦ Πανεπιστημίου σύσταν ἐνταῦθα ἐκπαιδευτικὸν συνέδριον εἰσὶν ἐκλέξει ἐπιτροπεῖαν, ἣτις ἐνετάλη νὰ προσδιορίσῃ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐκ νέου κατὰ...

ΕΜΠΟΡΙΚΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ Κ.Α.Π.

Μέχρι τῆς 20 λήγοντος μηνὸς ἐξήχθησαν 15 ἑκατομ. λιτρῶν σταφίδος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐκ τῆς ἐρετεινῆς ἐσοδείας...

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Οι αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας ἀπέβησαν ὑπὸ ρευματισμῶν. Ο ἐν Λονδίῳ πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας κ. Βάδινγκτων πέρηθη, ἀντ' αὐτοῦ δὲ διαρίθθη ο.κ. Σωδορδῦ...

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Συναδέλφω. Τὸ capard δὲν εἶνε μόνον ἡ νῆσσα ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφημεριογραφικὸν ἐκείνο...

ἄσθος, οὗτινος εὐτυχῶς μετὰ φρασὴ ἢ καὶ χρῆσις δὲν ἐγένετο, ἐπι παρ' ἡμῖν, πλὴν τῆς 1 Ἀπριλίου καὶ τινῶν ἄλλων ἡμερῶν, καθ' ἃς συζητοῦνται πολιτικὰ ζητήματα...

ΟΙ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ κ.κ. συνδρομηταί, ἔσοι ἕνεκα τῆς ἀνεξεθίσεως ἡμῶν δυσκόλλων περὶ τὴν ἀποστολὴν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐμβάσωσιν...

Κυριο κ. ΑΕΘΝΙΑΣ ΓΕΛΛΗΝΟΥ ἰδιοκτήτη τοῦ Φαρμακείου τῆς «Ανατολῆς» Ἐν ὁδῷ «Καλογραίων» Εἰς Ἀλεξάνδρειαν